

BRĪVĀ LATVIJA

ISNN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2020. gada 14. – 20. janvāris

Nr. 2 (1612)

Lasiet tīmeklī
www.brivalatvija.lv

Lai mūsu talanti spoži mirdz!

*Kultūras ministra Naura Puntuļa apsveikums
Jāzepa Vītola Mūzikas akadēmijas 100. gadu jubilejā*

Apsveikuma vārdus teic kultūras ministrs Nauris Puntulis, pa kreisi no viņa – akadēmijas rektors Guntars Prānis, pa labi – koncerta vadītāji Liene Jakovļeva un Edgars Ošleja // Foto: Valsts prezidenta kanceleja

Māris Sirmais diriģē Latvijas Valsts himnu // Foto: Valsts prezidenta kanceleja

Mēdzam teikt, ka Latvija ir mūzikas vai kultūras lielvalsts. Es teikšu – Latvija ir TALANTU lielvalsts.

Un ikviens talants ir kā dārgakmens. To vērtība nav mērāma daudzumā, bet gan kvalitātē un izcilībā. Tieši talanti padara nāciju un valsti bagātu. Ūn šajā ziņā mēs esam bagāta valsts.

Šodien varam tikai apbrīnot mūsu pirmo valstsviru viedumu un tālredzību, kad, pirms simt gadiem dibinot jaunās valsts institūcijas, mākslas un mūzikas augstskolas bija starp pirmajām. Tās joprojām ir baze kultūrnācijas pastāvēšanai un attīstībai.

Pirmais rektors Jāzeps Vītols, konservatorijas pirmsākumos radot savu svītu "Dārgakmeņi", augstskolas pamatā ielicis misiju – būt par dārgakmeņu slipētavu. Lai Dārgakmeņi sevi atklātu un pa īstam iemirdzētos, nepieciešams darbs un Meistara pieskāriens. Šodien izsaku savu cieņu, apbrīnu un pateicību visiem mūsu mūzikas dižgariem, pedagojiem un ikviečinām, kurš šo simt gadu laikā ir ieguldījis darbu, lai mūsu talanti allaž mirdzētu spoži – gan šovakar uz šīs skatuves, gan ik dienu pārsteidzot un iedvesmojot klausītājus visā plašajā pasaulei.

Novēlu vēl spožāku mirdzumu daudzu mūziķu, arī manai *Alma Mater* nākamajā simtgadē!

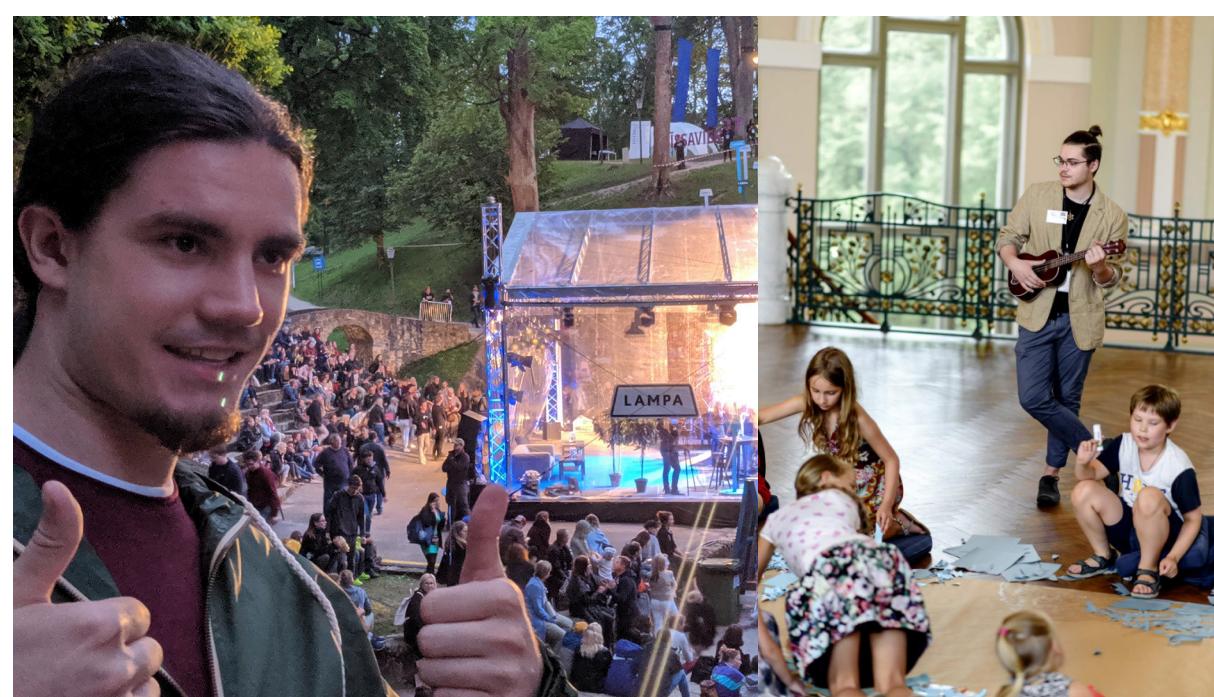

Jubilejas gaitu bagātināja Latvijas jauno un pieredzējušo mūziku kopkoris un simfoniskais orķestris // Foto: Valsts prezidenta kanceleja

Jaunieši, pavadiet vasaru Latvijā!

No 6. janvāra līdz 28. februārim Amerikas latviešu apvienība pieņem pieteiku mus dalībai prakses programmā **Pavadi vasaru Latvijā**. Prakses programma, kas tika izveidota 2015. gadā, dod iespēju ārpus Latvijas dzīvojošiem latviešu izcelsmes studen tiem vasarā iegūt darba pie redzi Latvijas iestādēs un uzņēmum os. Piecu gadu laikā, pateicoties ziedotāju atbalstam, šajā programmā piedalījušies 78 jaunieši no ASV, Austrālijas un Kanadas. Sīkāku informāciju par prakses programmu var atrast apvienības mājaslapā:

alausa.org

Kas būs
PBLA vadībā?
2. lpp.

Latvija piešķir
politisko
patvērumu
krievu
žurnālistam
3. lpp.

Kārlis Streips
par notikumiem
Rīgas domē
5. lpp.

Numura intervijā
“Dvēselu putēna”
režisors
Dzintars
Dreibergs
7. lpp.

Pie latviešiem
Brazīlijā
8. lpp.

Par ko rakstīja
Brīvā Latvija
pirms
30 gadiem?
11. lpp.

Žūrija paziņo Lielās mūzikas balvas 2019 nominantus

Lielās mūzikas balvas 2019 (LMB) žūrija 7. janvārī preses konferencē paziņoja šā gada galvenā Latvijas mūzikālā notikuma nominantus. Balvu pāsniegšanas ceremonija notiks 25. februārī Latvijas Nacionālajā operā pl. 19. Sarīkojumu tiešraidē atspoguļos Latvijas Televīzijas 1. kanals un Latvijas Radio 3 Klasika.

Lielā mūzikas balva ir augstākais Latvijas valsts apbalvojums mūzikā, ko rīko Latvijas Republikas Kultūras ministrija un VSIA "Latvijas Koncerti".

LMB 2019 nominantus paziņoja klātesošie žūrijas loceklī: žūrijas priekšsēdis, diriģents, komponists, profesors **Andris Vecumnieks**; diriģents, mūzikas pedagoogs **Jānis Erenštreits**; mūzikoloģe **Ināra Jakubone**; mūzikoloģe, Jāzepa Vitola Latvijas Mūzikas akadēmijas Mūzikologijas katedras vadītāja **Ieva Rozenbacha**; mūzikoloģe, Latvijas Televīzijas Kultūras redakcijas vadītāja **Ieva Rozenbache**; mūzikoloģe, izdevniecības *Musica Baltica* direktore **Solvita Sējāne**; mūzikologs, žurnālists, publicists **Armands Znotiņš**.

RAITS EGLĪTIS

2019. – 2020. gadu mijā notikušajās vēlēšanās Pasaules Brīvo latviešu apvienības (PBLA) priekšsēža amatā uz diviem gadiem atkārtoti, savam otrajam termiņam ievelēta Kristine Saulīte, bet valdes priekšsēdes vietnieka amatā – Amerikas latviešu apvienības vicepriekšsēdis **Mārtiņš Andersons**.

Kā sava otrā termiņa darbības galvenos virzienus PBLA priekšsēdes amatā, papildus tradicionālo apvienības vērtību aizstāvībai kultūrā, izglītībā, valsts drošības un ekonomikas stiprināšanā, Kristine Saulīte uzsver darbu pie organizētās latviešu sabiedrības un izglītības sistēmas uzturēšanas diasporā un arī pārdomātu darbu pie remigrācijas procesu veicināšanas. Viņa arī atzīst, ka PBLA nākotnē varētu arī aktīvāk iesaistīties remigrācijas procesu veicināšanā un uzrunāt tautiešus par iespējamu atgriešanos, bet – vispirms jāgādā, lai valsts būtu gatava cilvēkus uzņemt, "nevis, lai cilvēki atbrauktu uz visu jau gatavu, bet lai valsts dotu cilvēkiem ar pasaules pieredzi iespēju piedalīties pārmaiņu procesā un ar savu darbu, attieksmi un pieredzi paīdzēt mainīt valsti uz labu," teica K. Saulīte. Kristine salīdzina šo laiku ar Trešās atmodas laikiem, kad vecajai trimdai un tautai Latvijā bija jāsaprot, ka vienai bez otras neiztikt, lai atjaunotu Latvijas neatkarību. Tikai tad, visi vienojas kopējam mērķim,

Portālā *Delfi* norisināsies *Lielās mūzikas balvas 2019* publikas simpatiju balsojums, kas sāksies 2020. gada 27. janvārī un noslēgsies 23. februārī plkst. 23.59. Pirma reizi Lielās mūzikas balvas svinīgajā ceremonijā portāls *Delfi* pasniegs publikas simpatijas balsojuma uzvarētājam balvu, ko veidojis mākslinieks Gatis Erdmanis.

PAR MŪŽA IEGULDĪJUMU

Komponiste Maija Einfelde
Komponists Pauls Dambis

GADA UZVEDUMS

Frenisa Pulenka opera "Karmelišu dialogi" Latvijas Nacionālajā operā, diriģents Mārtiņš Ozoliņš, režisors Vensāns Busārs (rikotājs – LNOB)

Leonarda Bernsteina mūzikls "Vestaīdas stāsts" Cēsu pils parka estrādē, diriģents Andris Poga, režisors Viesturs Kairišs (rikotājs – Cēsu Mākslas festivāls)

Imanta Kalniņa opera "Spēļēju, dancoju" Latvijas Nacionālajā operā, diriģents Mārtiņš Ozoliņš, režisore Laura Groza-Kibere (rikotājs – LNOB)

GADA JAUNDARBS

Andris Dzenītis *Leaves leaving Leipzig* vijolei un stīginstrumentu orķestrim, pirmskānojums 7. septembrī Dzintaru koncertzālē – Gidons Krēmers, *Kremers Baltica* un diriģents Fuads Ibrahimovs

Santa Ratniece "Plavas", pirmskānojums 18. novembrī VEF Kultūras pilī – orķestrīs "Rīga" un diriģents Valdis Butāns

Gundega Šmite "Ritausmas dieve Ēosa", pirmskānojums 20. septembrī Lielajā ģildē – Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestrīs un diriģents Andris Poga

PAR IZCILU SNIEGUMU

GADA GARUMĀ

Čelliste Gunta Ābele
Dziedātājs Rinalds Kandalincevs
Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestrīs un diriģents Andris Poga

PAR IZCILU DARBU

ANSAMBLĪ

Čellists Ivars Bezprozvanovs
Ērģelnieks Aigars Reinis
Pianists Mārtiņš Zilberts

GADA KONCERTS

Koncerts "Dialogs ar Mocartu" 18. janvārī Lielajā ģildē – soliste

Parakstu vākšana ārvalstīs tautas nobalsošanas ierosināšanai

Ārlietu ministrija informē, ka Centrālā vēlēšanu komisija (CVK) ir izsludinājusi parakstu vākšanu tautas nobalsošanas ierosināšanai par Valsts prezidenta 2019. gada 23. decembrī apeturēto likumu "Grozījumi Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumā" un "Grozījums likumā "Par pašvaldībām"" atcelšanu. Parakstu vākšana notiks **no 2020. gada 16. janvāra līdz 14. februārim**.

Vēlētāji, kuŗi parakstu vākšanas laikā uzturas ārvalstīs, var parakstīties parakstu vākšanas lapās Latvijas Republikas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās. Pēc Ārlietu ministrijas ieteikuma, CVK ir apstiprinājusi 41 parakstu vākšanas vietu ārvalstīs.

Informācija par parakstu vākšanas vietām un norisi atrodama CVK mājaslapā www.cvk.lv.

Irina Zaharenkova, Valsts kameroķestrīs *Sinfonietta Rīga* un diriģents Olari Eltss (rikotājs – "Latvijas Koncerti")

Ērģelnieces Ivetas Apkalnas solokoncerts 27. jūlijā Ventspils koncertzālē "Latvija" (rikotājs – "Kurzemes filharmonija")

Klavīju kvarteta *Quadra* koncerts "Ķeniņš un Quadra" 30. oktobrī Rīgas Reformātu baznīcā (rikotājs – Jaunās mūzikas festivāls "Arēna")

PAR IZCILU INTERPRETĀCIJU

Dziedātājs Raimonds Bramanis – Tota loma Imanta Kalniņa operas "Spēlēju, dancoju" iestudējumā Latvijas Nacionālajā operā
Diriģents Ainārs Rubikis – Ar-

tura Onegēra Trešās simfonijas ("Liturgiskās") atskānojums 15. martā Lielajā ģildē (kopā ar Latvijas Nacionālo simfonisko orķestri)

Pianists Vestards Šimkus un diriģents Atvars Lakstīgala – Sergeja Rachmaninova Trešā klawīiekoncerta atskānojums 4. oktobrī Liepājas koncertzālē "Liepājas dzintars" (kopā ar Liepājas Simfonisko orķestri)

GADA JAUNAIS

MĀKSLINIEKS

Pianists Edgars Cirulis
Dziedātāja Ilze Grēvele-Skraine

Saksofonists Aigars Raumanis

Red.

PBLA uzsāk jaunu darba gadu

Kristine Saulīte

Mārtiņš Andersons

Roberts Kukainis

Universitātes (*Columbia University*) Biznessa skolā Nujorkā, kā arī bakalaura gradu ekonomikā un starptautiskās politikas zinātnēs Nortvesternas Universitātē (*Northwestern University*) Čikāgā.

Latvijas brīvības fondu, kas visus tā pastāvēšanas gadus finansē PBLA darbu, turpinās vadīt **Roberts Kukainis**. Viņš strādā *Michelin North America*, Grīnville, Dienvidkarolinā, ASV, kur attīsta servisa pakalpojumus kompānijas klientiem. Viņš ir Latvijas Republikas goda konsuls Dienvidkarolinā. R. Kukainis ir beidzis *Michigan State University Honors College*. Vēlāk ieguvis *Master of Business Administration* gradu *Thunderbird School of International Management*, Fīniksā, Arizonā.

Roberts Kukainis bijis Amerikas latviešu jaunatnes apvienības priekšsēdis un Daugavas Vanagu apvienības Detroitā valdes sekretārs. Absolvējis *Gareze-ra Vasaras vidusskolu* un *Detroitas latviešu skolu*. Roberts arī bijis Latvijas apvienības Detroitā (LAD) priekšsēdis un pašlaik ir korp! *Talavija* oldermanis ārzemēs. Viņš kopā ar sievu Lieni Kukaini audzina trīs dēlus – Lauri Ūsiņu, Miku Jumi un Vili Mārtiņu.

PASAULES
BRĪVO
LATVIEŠU
APVIEŅĪBA

iespējams panākt neatkarīgas Latvijas valsts atdzīšanu.

Kristine Saulīte dzimusī Lestenē, Latvijā. Darbojusies kā LAAJ priekšsēde un PBLA valdes locekle kopš 2015. gada. Bijusi arī Melburnas latviešu draudzes priekšniece 2013. – 2014. gadā. Darbojusies Austrālijas latviešu teātrī un dziedājusi korī "Daina". Viņa ir beigusi Melburnas Biznesa skolas vadības klasi. Strādājusi arī, vadot darbinieku komandas un palīdzot cilvēkiem individuālajā izaugsmei. Brīvā laika intereses Kristīnei ir mūzika, literatūra, politika, māksla, bizness, kā arī labdarība.

PBLA vicepriekšsēdis **Mārtiņš Andersons**, kurš vietnieka amatā nomaina Pēteri Blumbergu, ir dzimis un audzis Losandželosā, Kalifornijā, bet šobrīd

sadala savu laiku starp darbu Sanfrancisko un sabiedriskajiem pienākumiem Rīgā. Kopš 2015. gada M. Andersons ir darbojies Amerikas latviešu apvienības (ALA) valdē, sākumā kā Revīzijas komisijas loceklis, vēlāk Revīzijas komisijas vadītājs. Aizvadītā ALAs kongresā ievēlēts par apvienības vicepriekšsēdi. M. Andersons vairākus gadus bijis aktīvs Sanfrancisko latviešu sabiedrībā, kur ir Ziemeļkalifornijas Latviešu biedrības priekšsēdis. Viņš ir aktīvs studentu korporācijas *Talavija* loceklis, dzied latviešu jauktajā korī, kas piedalījās 2018. gada Dziesmu un deju svētkos Latvijā. Kopš 2012. gada M. Andersons ir bijis valdes loceklis ASV dibinātajā bezpelēnas organizācijā un fondā *Friends of the University of Latvia*, kas veicina atbalstu Latvijas Universi-

ta tā arī labdarību. Viņš kopā ar sievu Lieni Kukaini audzina trīs dēlus – Lauri Ūsiņu, Miku Jumi un Vili Mārtiņu.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Sākušās Barikāžu laika atceres dienas

13. janvāra vakarā Zaķusalā barikāžu atceres sarīkojumā bija pulcējušies teju 500 cilvēku, tajā skaitā ap 200 jaunsargu. Viņi nodeva jaunsarga svinīgo solijumu. Ar svinīgajām uzrunām uzstājās 1991. gada Barikāžu mūzeja direktors Renārs Zalais un Aizsardzības ministrijas parlamentārais sekretārs Mārtiņš Staķis (AP). Par mūzikālo noformējumu rūpējās militārais orķeistris.

Iedegts piemiņas ugunskurs

Piemīnas sarīkojumā uzrunu teica tieslietu ministrs Jānis Borodāns (JKP). Zaķusalā iekurināts arī ugunskurs un sanākušie cilvēki dalās atmiņās par 1991. gada janvāra vēsturiskajiem notikumiem.

Valsts prezidents Barikāžu mūzejā

Valsts prezidents Egils Levits 13. janvāri apmeklēja 1991. gada barikāžu mūzeju, kur aplūkoja muzeja izvietoto ekspozīciju, kā arī tikās ar 1991. gada barikāžu dalībnieku biedrības pārstāvjiem, lai pārrunātu mūzeja attīstības iespējas, kā arī gaidāmos barikāžu 30. gadskārtas pasākumus, informēja Valsts prezidenta kancelejā.

Valsts prezidents Egils Levits 1991. gada Barikāžu mūzejā

Tiekoties ar 1991. gada Barikāžu mūzeja darbiniekiem un barikāžu dalībnieku biedrības pārstāvjiem, Valsts prezidents Egils Levits patiecas par dalību Latvijas neatkarības nosargāšanā un vēstures saglabāšanā, tā kā 1991. gada janvāra barikāžām un to dalībniekiem bija izšķiroša loma atjaunotās Latvijas nosargāšanā, kas pierādīja mūsu drosmi un gribu dzītot neatkarīgā, demokratiskā valstī. Raugoties uz mūzeju kā atmiņu glabāšanas institūciju, 1991. gada barikāžu dalībnieku biedrības pārstāvji un Valsts prezidents Egils Levits bija vienīspārtais, ka mūzejam no privātas iniciatīvas ir jāķūst par institūciju ar valstisku raksturu. "1991. gada Barikāžu mūzejs ir būtisks no vēsturiskās atmiņas aspekta. Jebkuros vēstures notikumos ir daļības jeb pieredzes paaudze, kas lēnām pārtop par atmiņu paaudzi. Tāpēc paldies par šo privāto iniciatīvu, savācot un eksponējot vēstures liecības un atmiņas, bet ilglaičīgakai atmiņu glabāšanai un nepieciešams valsts institucionālais atbalsts," runojot par 1991. ga-

da Barikāžu mūzeja nākotnes perspektīvām, atzina Valsts prezidents.

Runojot par barikāžu notikumu 30. gadskārtas atzīmēšanu, Valsts prezidents Egils Levits pauða gatavību iesaistīties 1991. gada barikāžu dalībnieku biedrības rīkotajos pasākumos, lai tādējādi uzsvērtu šo notikumu svarīgumu Latvijas vēstures kontekstā, kā arī sniegt atbalstu notikumu liecību un atmiņu saglabāšanā.

Lietuvā atceras 1991. gada 13. janvāra traģiskos notikumus Vilnā

Lietuva 13. janvāri atceras 1991. gada traģiskos notikumus Vilnā, pieminot Brīvibas aizstāvju dienu. Toreiz naktī uz 13. janvāri padomju karaspēka īpašās vienības ar militāro techniku iebrauca neapbrūnotu Vilnās televīzijas torna aizstāvju pūli un sāka šaut uz civiliēdzīvotājiem. Tika nogaliāti 14 cilvēki, vēl simtiem ievainoti. Aprit 29. gadi kopš dienas, kad īpašās padomju karaspēka vienības ar spēku ieņēma Vilnās televīzijas torni un Televīzijas un radio komiteju, pārtrauca radio un televīzijas raidījumus. 1991. gada 13. janvāra notikumi Lietuvā dēvēti arī par "Asiņaino svētdienu". No lodēm un zem tanku kāpurķēdēm pie televīzijas torna gāja bojā 14 neapbrūnoti cilvēki un vairāki simti tika ievainoti.

Tas notika nepilnu gadu pēc tam, kad Lietuva bija pasludinājusi valsts neatkarību. 1991. gada 13. janvāris bija "viena no briesmīgākajām, bet arī viena no svarīgākajām naktīm mūsdienu Lietuvas vēsture", savā nozīmē "līdzvērtīga neatkarības pasludināšanas dienai". Tā sacīja Lietuvas Televīzijas žurnāliste un diktore, 57 gadus vecā Egle Bučelīte. Ari toreiz, 1991. gada 13. janvāri, padomju specvienībām ieņemot Lietuvas Radio un televīzijas ēku, viņa bija studijā ēterā līdz pēdējam brīdim, kad apraide tika pārtraukta.

Valsts prezidents apmeklē Vilaku

Valsts prezidents Egils Levits apmeklēja Vilaku, lai kopā ar Vilakas un apkārtnei iedzīvotājiem godinātu Brīvibas cīņu Ziemeļlatgalē 100. gadadienu un piemiņu cīņu dalībniekus. Savā uzrunā Levits teica, ka valsti rada un uztur tautas ticība un pārliecība, un Latvija pamatos ir tautas ticība Latvijai un pārliecība par savu

Valsts prezidents Egils Levits Latgales apmeklējuma laikā // Foto: Valsts prezidenta kanceleja

taisnību, pieprasot un izcīnot neatkarīgu valsti. "Ticība un pārliecība veido un iedvesmo latviešu nācijas negrozāmo valstsgrību cauri gadsimtiem," sacīja prezidents.

Levits uzsvēra Latgales novadnieku ticību valstij un pārliecību par Latviju kā visu kopējo lietu. "Valodas, latvisko tradīciju un kultūras saglabāšana, gadsimtiem esot nošķirtiem no parejās Latvijas, Latgalē prasīja īpašu drosmi un ticību. Tāpat drosmi un ticību prasīja Latgales atmoda un Latvijas valstiskumam būtiskā ideja par visu latviešu zemju apvienošanu vienkopus vienā valstī," sacīja prezidents, norādot, ka tieši Latgales kongress bija Latgales novadnieku ticības Latvijai un latviešu nācijas liktenīkopības apiecīnājums.

Valsts prezidents tiekas ar tiesnešiem

13. janvāri Valsts prezidents Egils Levits Rīgas pilī tikās ar nodibinājuma "Latvijas Tiesnešu mācību centrs" (LTMC) pārstājiem, lai pārrunātu Latvijas tiesnešu zināšanu un prasmju pilnveides procesu.

Sarunas laikā nodibinājuma pārstāvji informēja Valsts prezidentu, ka iestādes piedāvātās mācības gadā apmeklē vidēji 95% Latvijas tiesnešu, un šī brīža aktuālie temati, par ko tiesneši interesējas, ir jaunāko normatīvo aktu grozījumi, spriedumu kvalitāte, kibernoziegumi un e-pieřādījumi (ik gadu mācību saturā temati mainās atkarībā no tiesnešu vēlmēm un vajadzībām). Tāpat LTMC stāstīja par tiesnešu mācību procesa norisi, mācību programmu izveidi, tiesnešu darba profesionālo novērtēšanu un nākotnes attīstības iecerēm.

Latvijas Okupācijas mūzeja jaunās ekspozīcijas dizaina konkursā

Latvijas Okupācijas mūzeja biedrības (LOMB) rikotajā konkursā ūzūrijas komisija par labāko atzīnusi Dizaina biroja H2E ieceri "Gaismas ceļš". Piedāvātā konцепcija tiešā veidā sasaucas ar arhitekta Gunāra Birkerta Nākotnes nama ideju – melnais pret balto, tumsa pret gaismu. Dizaina metu konkursā tika iesniegti četri projekti, kuŗus vērtēja ūzūrijas komisija 16 cilvēku sastāvā – LOMB biedrības biedri, Mūzeja darbinieki un pieaicināti eksperi. Konkursa rezultātu paziņošana notika Latvijas Okupācijas mūzejā, atklājot šādu vietu un naujas balvu sadalījumu.

Ūzūrijas komisijas vadītājs – LOMB valdes priekšsēdis Valters Nollendorfs, komentējot ūzūrijas izvēli, stāsta: "Konkursa uzvarētājs Dizaina birojs H2E ir sevi pierädījis vairākos nozīmīgos projektos, kas atbilst Latvijas Okupācijas mūzeja jaunās ekspozīcijas apjomam un saturam. Biroja jaunakais atbilstošais veikums apskatāms Latvijas Nacionālajā vēstures mūzeja izstādē "Latvijas gadsimts." Esam pārliecināti, ka sadarbībā ar H2E mums būs iespējams gada laikā par Latvijas Okupācijas mūzeja atbalstītāju ziedotajiem līdzekļiem sagatavot un atklāt jaunu, modernu pastāvīgo ekspozīciju Latvijas vēstnieku laukumā."

Stūra mājā virtuāla izstāde "Atņemtās vēstules 1940/1941"

Stūra mājas ekspozīcija "Čekas darbība Latvijā" papildināta ar jauniem materiāliem. Latvijas Okupācijas mūzejs tur atklāja jaunu virtuālu izstādi "Atņemtās vēstules 1940/1941". Tājā redzamās vēstules atrastas Čekas ierosinātājās krimināllietās. Divos ekrānos apmeklētāji var aplūkot unikālas vēstures liecības – septiņas personīgas vēstules, kuras atrastas, pārskatot ap 800 Latvijas Nacionālajā archīvā glabātu Čekas sastādītu krimināllietu. Kopumā archīvā glabājas vairāk nekā 4000 krimināllietu, kas ierosinātas 1940. – 1941. gadā.

Divas izstādē redzamās vēstules nelegāli sūtītas no apcietinājuma, taču nesasniedza adresātus, jo tika konfiscētas. Par pārējām četrām, kuŗas rakstīja tuvinieki, nav zināms, vai tās nonākušas pie apcietinātājiem. Viena vēstule ir pārkerta celā uz Maskavu – devingadīga meitene sūtīja lūgumu Stalīnam apželot viņas apcietināto tētiņu.

Izstādē redzamas vēstules, kas atrastas Nacionālā archīvā Čekas sastādītās krimināllietās

Latvija piešķirusi politisko patvērumu

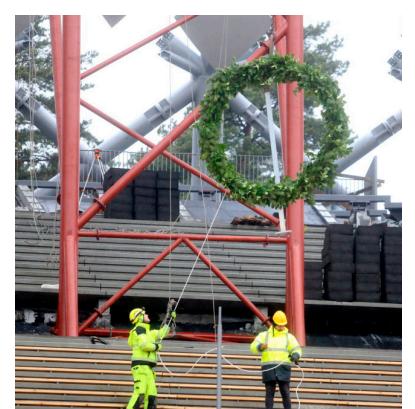
Latvija piešķirusi politisko patvērumu Krievijas ziņu aģentūras Rosbalt žurnālistam Aleksandram Švarjovam. Viņu Krievija izsludinājusi starptautiskā meklēšanā saistībā ar apsūdzībām neislavas celšanā Krievijas miljardierim Ališeram Usmanovam un naudas izspiešanā. Patvērums piešķirts arī Švarjova ģimenei.

Par referendumu ierosināšanu varēs balsot arī ārvalstīs

Centrālā vēlēšanu komisija izsludinājusi parakstu vākšanu taujas nobalsošanas ierosināšanai par Valsts prezidenta apturēto likumu "Grozījumi Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumā" un "Grozījums likumā "Par pašvaldībām"" atcelšanu. Šajā balsošanā varēs piedalīties arī tie Latvijas pilsoni, kas uzturas ārvalstīs, ziņo Ārlietu ministrijā.

Parakstu vākšana notiks no 2020. gada 16. janvāra līdz 14. februārim. Vēlētāji, kuŗi parakstu vākšanas laikā uzturas ārvalstīs, var parakstīties parakstu vākšanas lapās Latvijas Republikas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās. Pēc Ārlietu ministrijas ieteikuma CVK ir apstiprinājusi 41 parakstu vākšanas vietu ārvalstīs.

(Turpinājums 4. lpp.)

virs estrādes kupola metalla konstrukcijām tika svinīgi pacelts spāru vainags.

Atbilstoši būvniecības tradījām ar spāru svētkiem simboliski iezīmējas brīdis, kad apjomīgākie būvdarbi ir paveikti un būvobjekts ir ieguvis kopīgo veidolu. "Jaunā Mežaparka Lielā estrāde turpina sarakstu ar mūsu atjaunojām, izcilajām Rīgas un visas Latvijas kultūras iestādēm. Esam veiksmīgi rekonstruējuši Latvijas Nacionālo mākslas mūzeju, kultūras pili "Ziemeļblāzma" un VEF Kultūras pili, un šodien jau svinam spāru svētkus Mežaparka Lielajā estrādē. Vēlos pateikt palīdzības Lielās estrādes būvniekiem par darbu, par to, ka būvniecība norit atbilstoši grafikam un ir saņiegs būves augstākais punkts. Izsaku pateicību arī visiem būvniecības procesa dalībniekiem, kuŗi ir iesaistījušies šīs nozīmīgās būves tapšanā," svinīgā sarīkojumā sacīja Rīgas domes priekšsēdis Oļegs Burovs. Viņš arī atgādināja, ka jaunā Mežaparka Lielā estrāde šā gada 18. jūnijā tiks nodota lietošanā, bet pie tā darbi neapstāsies, būs jāplāno jau nākamais estrādes būvdarbu posms.

Latvija piešķirusi politisko patvērumu

Latvija piešķirusi politisko patvērumu Krievijas ziņu aģentūras Rosbalt žurnālistam Aleksandram Švarjovam. Viņu Krievija izsludinājusi starptautiskā meklēšanā saistībā ar apsūdzībām neislavas celšanā Krievijas miljardierim Ališeram Usmanovam un naudas izspiešanā. Patvērums piešķirts arī Švarjova ģimenei.

Par referendumu ierosināšanu varēs balsot arī ārvalstīs

Centrālā vēlēšanu komisija izsludinājusi parakstu vākšanu taujas nobalsošanas ierosināšanai par Valsts prezidenta apturēto likumu "Grozījumi Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumā" un "Grozījums likumā "Par pašvaldībām"" atcelšanu. Šajā balsošanā varēs piedalīties arī tie Latvijas pilsoni, kas uzturas ārvalstīs, ziņo Ārlietu ministrijā.

Parakstu vākšana notiks no 2020. gada 16. janvāra līdz 14. februārim. Vēlētāji, kuŗi parakstu vākšanas laikā uzturas ārvalstīs, var parakstīties parakstu vākšanas lapās Latvijas Republikas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās. Pēc Ārlietu ministrijas ieteikuma CVK ir apstiprinājusi 41 parakstu vākšanas vietu ārvalstīs.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Pirmoreiz Latvijā veikta trahejas rekonstrukcija

Rīgas Austrumu kliniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) ārsti atšķiruši jaunu lapaspusi Latvijas medicīnas vēsturē, veicot unikālu operāciju – trahejas augšējās daļas rekonstrukciju. Pēc tās pacients atkal var elpot bez palīgierīces un var runāt. Tā kā šādas operācijas nav ierastas arī Eiropā, mūsu mikrokirurgi pamatoti var lepoties visas Eiropas līmenī. "No pacienta kājas pārstādījām divus atsevišķus audu komponentus jeb lēverus. Ar pirmo mēs veicām trahejas iekšējo atjaunošanu – atjaunojām trahejas glotādas daļu. Savukārt ar kaulu plātnīti mēs atjaunojām trahejas karkasu, kas nodrošina stabilitāti," stāstīja Irakas un plastiskās kīrurgijas nodaļas plastikas chirurgs Jānis Zariņš.

Irakā dienošos Latvijas karavīrus pārvieto uz Kuveitu

Tāpat kā Dānija, arī Latvija savus sešus Irakā dienošos karavīrus pārvietos uz Kuveitu, pastāstīja Latvijas aizsardzības ministrs Artis Pabriks (AP). Ministrs atgādināja, ka Dānija drošības apsvērumu dēļ uz laiku no Irakas uz Kuveitu pārvietoti Dānijas kontingenta sastāvā dienoše seši Latvijas karavīri. Viņi patlaban mājās neatgriezīsies, bet uzturēs šajā Tuvo Austrumu valstī.

Šāds lēmums pamatots ar vairākiem apsvērumiem – gan drošības dēļ, gan arī ar to, ka patlaban jebkāda veida Irakas spēku apmācības Irakā uz nezināmu laiku ir pārtrauktas.

Uz Kuveitu no Irakas pārvietotie seši Latvijas karavīri izvētoti militārajā bazē un nekādus specifisku uzdevumus patlaban neveic, aģentūrai LETA pastāstīja Latvijas Aizsardzības ministrijas preses pārstāvis Kaspars Galkins. Patlaban tiek sekots līdzīgi visai informācijai un karavīri attiecīgi ir gaidīšanas režīmā par tālākajiem lēmumiem. "Karavīri ir drošībā un gatavi pildīt tālākos uzdevumus," norādīja Galkins. Šāds lēmums pamatots ar vairākiem apsvērumiem – gan drošības dēļ, gan arī ar to, ka patlaban jebkāda veida Irakas spēku apmācības Irakā uz nezināmu laiku ir pārtrauktas.

* Latvijas Ārlietu ministrija (ĀM) nosoda Irānas īstenoto rakēstu triecienu pa koalīcijas spēku bazēm Irakas teritorijā. Vienlaikus ministrija stingri aicina Latvijas valstspiederīgos neapmeklēt Iraku, Irānu, Sīriju un Jemenu.

Koalīcija atbalsta Latvijas karavīru turpmāko darbību

Koalīcija atbalsta Latvijas karavīru turpmāku iesaistīšanu cīņā pret terroristisko organizāciju Daesh (Islāma valsts) Irakā, pēc koalīcijas sadarbības sanāksmes žurnālistiem sacīja Ministru prezidents Krišjānis Kariņš (JV). Viņš informēja, ka viens no koalīcijā

pārrunātajiem jautājumiem bijis Aizsardzības ministrijas sagatovais un valdībā iesniegtais Saēimas lēmumprojekts "Par termiņa pagarināšanu Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīru daļību pret terroristisko organizāciju ISIL/Daesh vērstajā starptautiskās koalīcijas militārajā operācijā Irakā". Pēc Karīna teiktā, valdība lems virzīt izskatīšanai Saēimā priekšlikumu dot Latvijas karavīriem mandātu piedālīties starptautiskā koalīcijā cīņā pret Daesh Irakā.

Bezmaksas nometne izbraukušo ģimeņu bērniem un jauniešiem

Valkas novada dome pavasarī, no 30. aprīļa līdz 4. maijam, organizē nometni no Valkas novada izbraukušo ģimeņu bērniem un jauniešiem, portālu *Latviesi.com* informēja pašvaldībā. Nometne, gan arī nokļūšana Latvija dalīniekiem būs bez maksas. Nometne 100% apmērā tiks finanšēta no remigrācijas sekmēšanas pakalpojumu programmas, tostarp arī biletēs lidojumam.

Plānotais dalīnieku skaits ir 30 skolēni, tajā skaitā 12 no diasporas ģimenēm, 12 no remigrantū ģimenēm, kuri ir atgriezušies no ārzemēm un mācās Valkas novada skolās, un 6 skolēni, kuri ir mācījušies tikai Latvijā. Nometnes laikā dalīniekiem būs iespēja kopīgi iepazīt Valkas novadu, Siguldās aktīvā tūrisma piedāvājumus, Latvijas galvaspilsētas Rīgas vecpilsētu un paviesoties televīzijas tornī, kā arī visiem pedagogu vadībā kopīgi darboties sporta un kultūras saīkojumos.

Latviešu dronu šovs Sanktmorīcā, Šveicē

1. janvārā naktī vienā no lielākās Šveices kūrortpilsētas Sanktmorīcas debesīs ierastās svētku uguņošanas vietā 10 minūšu ilgā priekšnesumā debesīs dejoja vairāk nekā 100 droni. Skaistā, videi un dzīvniekiem draudzīgā šova autori ir latvieši, zināja *Latvijas Avīze*. Kompanijas *Base Motion* producents Armands Blumbergs laikrakstam stāsta, ka iespēja rīkot šovu izcīnīta konkursā un šī nav pirmā reize, kad uzņēmums piedalījies dronu šova veidošanā āzemēs – 23. decembrī viņu veidošais dronu priekšnesums bija skātāms Austrālijā.

Minchenē godinās Marisa Jansona piemiņu

Koncertu namā, kuļu iecerēts uzcelt Minhenē, viena zāle var tikt nosaukta nesen Mūžībā aizgājušā latviešu diriģenta Marisa Jansona vārdā, zināja vietējais laikraksts *Sueddeutsche Zeitung*.

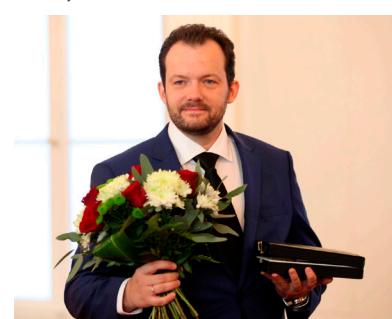
"Viņš bija diriģēšanas zvaigzne, sūtnis pasaulei, mūzikas starpnieks. Še labi varu iztēloties, ka jaunā koncertu zāle koncertu

namā sauktos viņa vārdā un mēšādi godinātu viņa piemiņu," intervijā Vācijas ziņu aģentūrai DPA sacīja Bavārijas federālās zemes zinātnes un mākslas ministrs Bernds Ziblers. Mariss Jansons ir viens no pasaules ievērojamākajiem diriģentiem. Viņa darbība ilgu laiku bija cieši saistīta ar Mincheni, kur viņš no 2003. līdz 2019. gadam bija Bavārijas radio simfoniskā orķestra galvenais diriģents.

Nelsons pērn bijis nodarbinātākais klasiskās mūzikas izpildītājs pasaule

Klasiskās mūzikas datubaze *Bachtrack* apkopojuši statistiku par 2019. gadu, un saskaņā ar to visvairāk nodarbinātais klasiskās mūzikas izpildītājs 2019. gadā bijis latviešu diriģents Andris Nelsons, vēsta *satori.lv*.

Nelsons, kurš kopš 2014. gada ir Bostonas simfoniskā orķestra mūzikālais vadītājs un kopā ar šo orķestri sanēmis divas *Grammy* balvas, aizvadītajā gadā diriģējis 132 koncertus un operas. Nodarbinātāko pasaules diriģētu trijniekā ir arī Minchenes filharmoniķu galvenais diriģents Valērijs Gergjevs no Krievijas, kā arī igaunis, Amsterdamas Karaliskā *Concertgebouw* orķestra diriģents Pāvo Jervi. Nelsons ierindojušies ne tikai nodarbinātāko diriģētu topa pirmajā vietā, bet apsteidzis arī pasaulei pieprasītākos pianistus, vijolniekus un čellistus.

Arno Jundzes romāni dodas pasaulei

Pērn bija priečīgi notikumi latviešu literatūrai, rakstniekam Arno Jundzem un *Latvian Literature* – divi Arno Jundzes darbi izdoti ārzemēs. Viens – tepat kaimiņos Lietuvā, bet otrs tālājā un eksotiskajā Meksikā, informē izdevniecībā "Zvaigzne ABC".

Lietuvā izdots Arno Jundzes romāns "Sarkanais dzīvsudrabs", kas latviešu valodā iznāca sērijā "Mēs. Latviesi. XX gadsimts" apgādā "Dienas Grāmata". Ar no-

VĒSTNIECĪBU ZINĀS

IRAKA. Irakas galvaspilsētas Bagdādes "Zaļajā zonā", kur atrodas ASV un citu valstu vēstniecības, ietriekušas divas raketes, pavēstīja ziņu avoti drošības spēkos. Neilgi pirms pusnakts ziņu aģentūras AFP korespondent Bagdādē dzirdēja divus skalpus sprādzienus, kam sekoja pastiprināti apsargātās "Zaļās zonas" drošības sirēnas. Uzbrukums notika gandrīz 24 stundas pēc tam, kad Irāna izšāva 22 ballistiskās raketes uz divām Irakas aviobāzēm, kurās stacionēti ASV un citu koalīcijas valstu spēki. Šo bazu apšaudē gan nebija cilvēku upuru.

LATVIJA. Tuvāko gadu laikā Latvijai jāpaplāsina savu pārstāvniecību tīkls, norādīts ārlietu ministra ikagdējā ziņojumā par paveikto un iecerēto darbību valsts ārpolitikā un Eiropas Savienības jautājumos 2019. gadā. Tas būtu jādara, lai aizstāvētu intereses, stiprinātu valsts atpazīstamību starptautisko partneru vidū, atbalstītu Latvijas uzņēmējus jaunu ekonomisko iespēju apgūšanā tālakajos kontinentos, pilnvērtīgāk nodrošinātu konsulāros pakalpojumus Latvijas valstspiederīgajiem pasaulei un atbalstītu diasporu. "Šobrīd vēstniecību pārklājums nav vērtējams kā optimāls, un to atvēršana ir nākamo gadu uzdevums," sacīts ziņojumā.

saukumu "Raudonasis gyvsidabris" to izdeva Lietuvas Rakstnieku savienības izdevniecība (Lietuvos Rašytoju Sajungos Leidykla), un romānu tulkoja Jurgis Banevičius.

Stāsts par tulkojuma tapšanu ir mazliet nepārasts, jo tulkojās Jurgis Banevičius pats atrada romānu, strādājot Ventspils rakstnieku mājā, un pats arī piedāvaja izdevējam.

Savukārt romāns "Putekļi smilšu pulkstenī", kuru latviešu valodā izdeva "Apgāds Zvaigzne ABC", kļuvis (vismaz meksikānu izdevēji tā apgalvo) par pirmo latviešu autora grāmatu, kas izdota Meksikā. Romāna atvēršana norisinājās decembra sakumā Gvadalajaras grāmatu tirgū, kas ir viens no lielākajiem grāmatniecības notikumiem spānišu runājošajā pasaulei, un to izdeva apgāds *Casa Editorial Abismos*. Romāna nosaukums spāņu valodā ir "Polvo en el reloj de arena", un to tulkoja Agnija Anča, Meksikā dzīvojoša latviete, kura turp pārcēlusies no Latvijas.

Sidnejā dzied latviešu dziesmas un dejo

Ap septiņdesmit cīlveku 10. janvārī bija sanākuši Sidnejas Latviešu namā, lai baudītu Skaņumājas muzikantu (Krape, Latvija) koncertu un kopā ar viņiem izdziedātu galda dziesmas, ko latvieši allaž kopā sanāšanās ir dziedājuši. Un publīka tiešām arī aizrautīgi dziedāja līdzi – gan "Dažu skaistu ziedu", gan "Skaista ir jaunība, gan "Upe nesa ozoliņu", jo kurš latvetis gan tās nezina!

Austrālijā. Savukārt Austrālijas latvetis Artūrs Landsbergs, kurš šo dziesmu un danču vakaru organizēja, uzsver, ka viss bijis ļoti labi, visi lustīgi uzdziedāja, uzdancoja un paspēja pat iemācīties kādu jaunu danci.

Annas Ziedares Vasaras vidusskola Austrālijā

Pasaules Brīvo latviešu apvieņiba un AZVV ziņo: savu jauno mācību gadu uzsākusi Annas Ziedares Vasaras vidusskola. Uz Vasaras vidusskolu sabrauc latviešu izcelsmes jaunieši no visas Austrālijas un pat Jaunzēlandes. Ir prieks, ka skolēni ir gan Austrālijā dzimušie, gan arī nesenāk no Latvijas atbraukušie latviešu jaunieši. Arī skolas vadībā ir notikušas paaudžu mainas. Tā ar šo mācību gadu vidusskolu vadīs trešās paaudzes latvetis – Markus Dragūns no Melburnas.

Jaunieši pavada trīs nedēļas latvisķu vidē, apgūstot latviešu valodu, gramatiku, vēsturi, ģeografiju, latviešu tautas mākslu, latviešu tradīcijas, dziesmas un tautas dejas. Skolai noslēdzoties, pirmo reizi Austrālijā dzīvojošajiem tautiešiem būs iespēja kārtot Valsts valodas prasmes pārbaudes eksāmenu. Eksāmenu varēs kārtot jebkurš, kam interesē uzzināt savu latviešu valodas prasmes līmeni.

Vidusskolas mācības notiek Austrālijas latviešu īpašumā "Dzintari", Dienvidaustrālijas laukos, kas ir apmēram divu stundu braucienā no Adelaides. Šogad skola atskatīsies uz savu jau 44. darbības gadu. Skolas finācējumā piedalās visa Austrālijas latviešu sabiedrība – biedrības, organizācijas, bērnu vecāki un labvēli. Vislielāko atbalstu sniedz Latviešu apvienība Austrālijā un Jaunzēlandē. Prieks ari par Latvijas ĀM atbalstu – tris latviešu valodas skolotājām no Latvijas!

Ziņas sakopojis
P. Karlsons

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS
GORDONS

Šos trīs monstrus jeb briesmoņus vieno tas, ka viņus likvidēja amerikāņu izlūkdienešta specvieņibas. Bet citādi viņi bija atšķirīgi, taču katrs no tiem meta drūmu ēnu uz šo gadījumu, izaicinot "kollektīvos Rietumus", kā mēdz izteikties Vladimirs Putins.

Osama bin Ladens, dzimis Sauða Arabijā, paguva nodzīvot 54 gadus, sludinot džihadu jeb svēto kaļu sunnitu islāma vārdā. Viņš nodibināja globālu, kaujiniecisku kustību "Al Kaida", kurā diemžēl arī pēc viņa likvidācijas turpina darboties, organizējot terora akcijas visā pasaule.

Osama bin Ladens bija tas, kurš saviem aģentiem – pašnāvniekiem – lika 2001. gada 9. septembrī sagraut Nujorkas Dviņu torņus un ar šo drausmīgo terrora aktu, kas prasīja 3000 cilvēku dzīvības, lika vēsturniekiem ar šo apokaliptisko notikumu sākt skaitīt 21. gadījumu (iepriekšējais, 20. gadījums, pēc lidzīgas uztveres bija sācies 1914. gada 28. jūnijā, kad Sarajevā tika nošauts Austroungārijas troņmantnieks erchercogs Francis Ferdinands).

Pakistānas pilsētā Abotabadā 2011. gada 22. maijā slēpni ielēca amerikāņu izlūkdienešta specvieņibas viņi, kas viņu nogalināja, turklāt likvidācijas procedūru iztālēm, Vašingtonas Baltā nama

"kara kabinetā", novēroja ASV prezidents Baraks Obama un viņa līdzgaitnieki. Kā teikts, bin Ladenas lolojums – "Al Kaida" turpina darboties...

Pavisam cita rakstura un "ierauga" cilvēks bija Abu Bakrs al-Bagdadi, kurš vairījās no atklātības, kurā ģimetne tikai retumis pavēdēja kādā videoklipā. Tas bija viņš, kurš 2006. gadā Irakā (kur viņš 1971. gada piedzima) lika pamatus fanātiskam terroristiskam veidojumam – *"Islamic State"* (Islamvalstij – IS), sakumā saukt par Irakas un Sīrijas "valsti". 2014. gadā al-Bagdadi piešķira šim veidojumam globālu mirdzumu un pasludināja sevi par kalifu, t. i., praviesā Muhameda "atvietotāju" un lika saprast, ka viņa mērķis ir Vispasaules kalifats, kur neticīgiem nebūs tiesību.

Irakas un Sīrijas novados, kur IS nostiprinājās, tika aizliegta netikai smēķēšana un alkohols, bet arī mūzika (!) un laicīgas izpriecas, meitenēm aizliedza skoloties – īsta tumsas valstība. Un galvenais paradoxs – šī mācība pievilkā ne mazums Anglijā, Francijā, Vācijā uzaugušus "balto" eiropešus – vīriešus un sievietes, kas devās uz IS novadiem, lai tur cīnītos un mirtu – par ko?

Pēdējos divos gados IS kaujinieki tika iztriekti no gandrīz visas

Sīrijas un Irakas, taču viņi prata iespriesties Lībijā un joprojām sūta savus aģentus uz Centralāzijas jaunvalstīm, Čečeniju, Tatarstānu, iebiedējot Putini, kurām IS ir aizdiegta un iznīcināma organizācija.

Vārdu sakot, 2019. gada 21. oktobrī kādas ASV izlūkdienešta specvieņibas viņi sadzina Abu Bakra al-Bagdadi pēdas – viņš slēpās kādā tuneli Sīrijas ziemeļrietumu Idlibas provincē. Ieraugot vajātājus, viņš ar pašnāvnieka jostu uzspridzināja sevi, līdzi raujot nāvē divus bērnus.

Trešais šajā briesmīgajā trijotnē – ģenerālmajors Kasems Soleimani bija, tāpat kā Putins, zvērināts IS ienaidnieks. Jo viņš bija Irānas patriots, un Irānā valda šītu virziena islāms, Soleimani darbojās, lai pretotos Sauða Arabijas un Ēģiptes ietekmei – sunnītu valstīm (sunnīti sastāda pasaules islāmtīcīgo vairākumu). Soleimani piedzima Iranas dienvidos – Kermanā nabadžīgā ģimenē, taču, būdams apķērīgs, armijā uzkalpojās līdz ģenerāla pakāpei. Viņš vadīja Irānas ajatollu režīma triecienspēku – Irānas revolucionāras gvardes korpusu (IRGK), kas zināmā mērā pielīdzināms Lielvācijas Waffen-SS. Viņa vīru uzdevums ir rīkot diversijas un terora aktus ārpus

Irānas, aizstāvot režīma intereses.

Soleimani tiešā uzraudzībā darbojās īpaša IRGK vienība "Kuds" (Jeruzaleme), kurā viņi bija pazīstami ar savu nežēlibu.

Viņš bija harizmātisks un tauta Irānā viņu mīlēja kā "kareivja kareivi", kurš nebija uzpūtīgs un kontaktējās ar vienkāršiem ļaudīm.

Piektdien, 2020. gada 3. janvarī, īsi pēc pusnakti ar no amerikāņu drona izšautām rakētēm Soleimani tika nogalināts, kad viņš nupat bija ieradies Bagdādē ar līdmašīnu no Damaskas. ASV izlūkdieneši jau laikus bija gatavojušies šai likvidācijas akcijai, pildot prezidenta Donalda Trampa rikojumu.

Sēras bija grandiozas, prātā nāca Stalīna bēres, jo sērotāju masā daudzi gāja bojā.

Zinīgi, ka Sīrijas Idlibas provincē – Asada režīma pretinieku pēdējā patvērumā – ļaudis gavilēja, uzzinot par Soleimani nāvi, un dālāja bērniem saldumus. Ārējiem žurnālistiem viņi stāstīja par "Kuds" vienības zvērestībām. Tas bija Soleimani, kurš 2015. gadā bija devies uz Maskavu, lai iedrošinātu Putini sākt Krievijas bruņoto intervenciju Sīrijā. "Kuds" un Krievija stutēja diktatoru Asada režīmu, jo Asads bija alavits – sekta, kas tuva šītiem...

8. janvārī drīz pēc izlidošanas no Teherānas līdotas nogāzās "Ukrainas starptautiskās aviolinijas līdmašīna. Visas 176 personas, kas tajā atradās, gāja bojā. Trīs dienas no vietas – 8., 9. un 10. janvāri Irānas varturi dievojās, ka katastrofas iemesls – techniska ļeza un cits nekas. Taču jau tūlit pēc katastrofas tika atrastas raketes lauskas, ar kuļu ukraiņu līdmašīna tika notriekta. Rakete tika ražota Krievijā... Nu kā lai te nepiemin 2014. gada 17. jūliju, kad vīrs Donbasa tika notriekta Malajīzijas civilā līdmašīna...

Trīs dienas ajatollu režīms "at-spēkoja baumas", taču 11. janvārā rītā IRGK aviācijas komandieris ģenerālis Amirs Alī Hadžizāde ar asarām acīs bija spiests atzīt – jā, līdmašīna tika notriekta ar mūsu raketi, jo domājām, ka tā ir amerikāņu spārnītā rakete, un mēs baidījāmies no totāla kaļa ar ASV.

Un tauta, kas nupat masveidīgi sēroja, apraudot Soleimani, Teherānā un citur Irānā izgāja demonstrācijas, apsūdzot varu melos, skandēja "Nost ar diktātoru" (augstāko teokratijas vadītāju ajatollu Ali Hāmenei) un pat "Nāvi Hamenei".

Pavērsiens, kas varētu kļūt liktenīgs ajatollu režīmam, kurš gāza rietumniecisko Irānas šahu 1979. gadā.

KĀRLIS
STREIPS

Vispirms – fakti no vēstures. 2009. gadā par Rīgas mēru kļuva kādreizējais žurnālists Nils Ušakovs un par viņa vietnieku – Latvijas pirmās partijas (LPP) veidotājs un vadītājs Ainars Šlesers, cīta starpā, savu lielo darba spēju dēļ pazīstams kā "buldozers". Pārējos mandātus Rīgas domē pārvaldīja partija *"Jaunais laiks"* (astonī mandāti) un no tās atšķilusies *"Pilsoniskā savienība"* (14 mandāti). Šīs partijas ieslīga dzīlā opozīcijā, Ušakova un Šlesera tandemās sāka saimnieket pēc savas izpratnes.

2013. gadā LPP bija pārtapuusi par partiju *"Gods kalpot Rīgai"*, un vienotā sarakstā ar *"Saskaņas centru"* tika pie visiem 39 mandātiem, opozīcijā atstājot *"Nacionālo apvienību"* (12 mandāti) un *"Vienotību"* (deviņi mandāti). Mēra vietnieka amatu pārņēma Andris Ameriks no LPP, kurš savulaik bijis pazīstams kā "Misters 20%". Ameriks pats gan apgalvoja, ka tas esot tāpēc, ka viņš strādājot par 20 procentiem cītgāk nekā citi. Nelabvēlī tīkmēr uzskatīja, ka tie 20 procenti atbilda tai summai, kāda uzņēmējiem bija jāmaksā kukuļos, lai tiktu pie

pašvaldības pasūtījumiem. Katrā gadījumā sistēma "rullēja" tālāk. Nevarētu teikt, ka tā neko nedarija. Ušakovs allaž bija itin prasmīgs atbalsta veidošanā, te piešķirot brīvbilētes sabiedriskajā transportā konkrētam cilvēku kategorijām (un allaž laikā, kad uzņēmums *"Rīgas Satiksme"* grima arvien dziļākos un dziļākos parādos), te izremontējot kādu skolu, bērnudārzu vai iekšpagalmu, te atkal rīkojot Jāņu svītības Daugavas krastā.

Taču visus tos gadus pašvaldību pavadīja skandāls pēc skandāla, ko vēstīja arī *"Laiks"* un *"Brīvā Latvija"*, bet atgādināšu, tā teikt, galvenos hītus. Dienvidu tilts, kurā izmaksas izauga līdz vienkārši prātam neaptveramam līmenim, tā liekot domāt par korupciju. Pašvaldības vēlme tirgotāgu "nanoūdeni", kas izrādījās tāpat vien no krāna nemets, un vēl, un vēl. Neviens iepirkums bez skandāla smakas. Taču Nils Ušakovs Rīgas krievvalodīgajiem iežīdzīvotājiem allaž bija "mūsu Nils", jo viņš atbalstīja tā dēvēto Uzvaras dienu Pārdaugavā 9. maijā, atbalstīja referendumu, kurā krie-

vu valodai bija paredzēts valsts valodas statuss. Un – ar vienu izņēmumu – nekad neatzina faktu, ka Latvija bija okupēta (izņēmums bija angļu valodā un kādā diplomātiskā saietā). Ja to visu salika kopā ar minētajām brīvbilētēm sabiedriskajā transportā, tad "mūsu Nils" daudziem cilvēkiem bija absolūts elks.

Pienāca 2017. gada pašvaldību vēlēšanas. Lielais jautājums bija par to, vai visām tām partijām, kurās nebija *"Saskaņa/GKR"*, izdosies šo tandemu gāzt no troņa. Neizdevās. Tandēma mandātu skaits gan no 39 saruka līdz 32, pārējie mandāti tika Latvijas Reģionu apvienības un partijas *"Latvijas attīstībai"* kopsarakstam (9), *"Jaunajai konservatīvajai partijai"* (9), *"Nacionālajai apvienībai"* (6) un partijai *"Vienotība"* (4). Ušakovs atgriezās mēra, bet Ameriks – viņa vietnieka krēslā. Taču pretkorupcijas žņaugi sāka vilkties ciešāk un ciešāk. Pa to starpu notika 13. Saeimas vēlēšanas, un par vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministru kļuva pagalam enerģiskais Juris Pūce. Pērn aprīlī ministrs Ušakovu at-

stādināja no amata pienākumu pildīšanas, bet tobrīd Ušakovs jau bija pazīnojis kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās, kurabi ar Ameriku arī tika pie mandātiem. Tas gan viņus neglābs no izdošanas kriminālvajāšanai, ja Latvijas varas iestādes to palūgs, taču tas ir nākotnes jautājums.

Kopš Ušakova aiziešanas citu vārdu kā jezga attiecībā uz Rīgas pašvaldības darbu nevaru atrast. Kronis visam bija piepešais pazīojums pērnruuden, ka turpmāk četru sadzīves atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu vietā būs tikai viens monopolists ar tiesībām uz 20 (!) gadiem un ar krietni paaugstinātu maksu. Tam nē pateica Konkurences padome, taču pašvaldības nespēja tikt galā ar atkritumu apsaimniekošanu ministram Pūcem deva ieganstu sākt spriest par visas Rīgas domes atlaišanu. Likumprojekts par to patlaban Saeimā ir apstiprināts pirmajā lasījumā. Jautājums iestrēdzis, jo atsevišķas parlamenta "gudrās galvas" pieņēma likumu, kurā noteikts – ja Rīgā būs ārkārtas vēlēšanas, tad jaunā dome tiks vēlēta nevis līdz nākamā kārtējām vēlēšanām nākamgad, bet gan līdz tām, kurās būs 2025. gadā, tātad uz vairāk nekā pieciem gadiem. Šo domu Valsts prezidents Egils Levits atmeta atpakaļ, un drīz paredzēts sākt vākt parakstus par referendumu. Parakstu vākšana turpinās līdz 14. februārim (Sirsniņu un milnieku dienai).

Bet partijas Rīgas domē, šķiet, pašas sākušas gatavoties ārkārtas vēlēšanām. Pagājušajā nedēļā grupa deputātu sacēlās pret mēru Oļegu Burovu, apgalvojot, ka viņš esot pārāk diktatorisks. Cita starpā, galvaspilsēta patlaban strādā bez budžeta, kas nozīmē, ka proporcionāli tiek sadalīti izdevumi atbilstoši pagājušā gada budžetam. Par labu saimniekošanu tas neliecina nu nekādi. (Līdz redakcijas slēgšanai Olegs Burovs nebija "gāzts").

Runājot par ārkārtas vēlēšanām, gribu cerēt, ka tādū gadījumā tā dēvētās "latviskās partijas" beidzot aizmiršis par savām ambīcijām un veidos vienu vai divus sarakstus ar mērķi nodrošināt, ka *"Saskaņas"* ēra mūsu galvaspilsētā beigties.

Bin Ladens, al-Bagdadi, Soleimani VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Kā saprast Rīgā notiekošo?

3x3 Lejaskurzemē

Sveiciens visiem 3x3 draugiem tuvumā un tālumā visā plašajā pasaulē!

Šajā – jubilejas gadā 3x3 aicina jūs uz saietu, kas notiks Saldus novada Nigrandes pagasta Kalnu ciemā no 12. līdz 19. jūlijam. Šeit 3x3 jau viesojies 2005. gadā. Vietējiem ir labas atmiņas par 3x3, un jauns saiets Kalnos tiek gaidīts ar nepacietību.

Apkaimē ir interesanta un savdabīga vēsture. Kalni atrodas Kurzemes dienvidos pie Lietuvas robežas, 177 km no Rīgas, 59 km no Saldus, Loses upes kreisajā krastā. Salīdzinoši jaunais Kalnu ciems atšķiras no daudzām citām vietām Latvijā ar to, ka jaunāko laiku vēsturē lielākais saimnieciskais uzplaukums tur bijis Pādomju okupācijas gados. Līdz ar saimniecisko augšupeju arī kultūras dzīve Kalnos sītusi augstu vilni. Nav daudz tādu vietu Latvijā, kur tik uzkātamā izpaudusies spēcīgu, aktīvu personību pozitīvā loma Latvijai grūtos vēsturiskos brižos.

Tālākā pagātnē novads līdz 13. gadsimtam atradies senās Kursas valstī Ceklis. Liela daļa apvidus bijusi klāta mežiem, kas kalpojuši kā aizsegs pret sirotājiem. Par apkārtnes kuršu ietekmi un aktivitāti tik senā pagātnē liecina arī Raini iedvesmojusī teika par Induli un Āriju, kurās darbība risinās netālajā Embūtes pilskalnā. Pagasta teritorija 17. gadsimtā bijusi arī pilsētiņa ar aktīvu saimniecisko darbību, par ko joprojām vēsta līdz mūsdienām saglabājusies mūra baznīca un dažādi archeoloģiskie atradumi.

Izsenis Nigrandes apkārtne dēvēta par gaišu novadu, kur ļaudis tiekušies pēc zināšanām. Lielis noplēns tajā ir jaunlatvetim skolotajam Andrejam Spāgim, kas

Kalnu 3x3 darba grupa

Kalnu skolas komplekss

19. gs. vidū mācījis gan zemniekus, gan viņu bērnus un par kuņu teikuši, ka Spāgis pat zirgam spēj iemācīt lasīt. Jēkaba Janševska romānu varoņu prototipi joprojām staigā pagasta ceļus, bet Krišjāņa Barona dzimta te rīko radu sanākšanas.

Saieta laikā dzīvosim, darbosimies un atpūtīsimies ēku kompleksā, kur zem viena junta apvienoti vidusskola ar internātu,

mūzikas skola, mākslas skola, liela sporta zāle ar piecstāvu viesnīcu un kultūras nams. Būve pārsteidz ar plašumu un radošo vērienu. Kultūras nama zāle ar pagriežamo skatuvi joprojām ir lielākā koncertzāle Saldus rajonā. Tajā vairākas reizes mēnesī pulcējas apkārtējās Leīsmales ļaudis uz koncertiem un citiem kultūras sarīkojumiem. Pateicoties telpu izvietojumam, būsim labi sa-

Kalnu dabas takas karte

gatavojušies nelabvēliem laika apstākliem, jo vairumu aktivitāšu varēsim veikt, neizejot no telpām. Toties jaukā laikā apkārtnes ie-koptā zaļā vide dod plašas iespējas brīvdabas nodarbēm. Daudzīnājums kā saieta garīgā kulminācija plānots krāšņā ozolu audzē Loses upītes krastā.

Visu nedēļu darbosimies ievirzēs dažāda vecuma grupām un interesēm, un, kā jau ierasts, gan rokām, gan galvai un, protams, – sirdīj. Apgūsim zināšanas, kas ir gan tradicionāli latviskas, gan arī mūsdienīgākas. Pievakaies ievirzes būs vairāk paredzētas visas ģimenes kopīgām nodarbiņām, vecākiem kopā ar bērniem. Vakara programmā iepazīsim vietējos novada ļaudis, pasportosim un atskatīsimies uz saieta 30 gadiem Latvijā. Īpaša vieta programmā tiks ierādīta filmas par 3x3 pirmizrādei.

Saieta tema ir KOKS. Koks kā izsenis populārs materiāls, koks kā vērtīgs augs pasaules ekosistēmā, dzimtas koks, valodu koks...

Daudzās ievirzēs un pasākumos uzdosim jautājums par mūsu saknēm – kas mēs esam, no kuriem nākam, kurp dodamies? It sevišķi par latviešu valodu un latviskumu šodien, kā to koht un nostiprināt? Kāda latviskā dzīvesziņa mums svarīga mūsdienās, kāda nepieciešama ikdienā? Protams, arī roku ievirzēs kokam kā materiālam būs ierādīta goda vieta.

Sirsnīgi sveicinot, Kalnu 3x3 darba grupa – Nulles, Zvīguļu, Auzinu ģimenes, Ieva Treimane un Māris Ploriņš.

Ārzemju dalībniekus uz šo un 3x3 saietu Maltā, Latgalē, no 26. jūlija – 2. augustam, lūdzam līdz 1. maijam pieteikties pie Līgas Rupertes, e-pasts liga3x3@iserv.net, telefons (616)456-8023, mob. (616)360-6320. Dalības maksa ir \$350 (320 eiro) personai, nepārsniedzot \$800 (720 eiro) kodolģimenei. Bērniem no 2 – 6 gadiem puscena, līdz diviem gadiem – par brīvu.

Mūzeja “Latvieši pasaulē” mēneša priekšmets janvāri

2020. gadā ik mēnesi Rīgā, Latvijas Nacionālās bibliotēkas vestībā apmeklētāji var iepazīties ar vienu priekšmetu no mūzeja “Latvieši pasaulē” krājuma. Katrs no izstādes priekšmetiem atspogulo kādu īpašu stāstu par latviešu dzīvi ārpus Latvijas. Šis stāsts arī tiek publicēts ik mēnesi presē. Izstādi “Mēneša priekšmets” 2020. gadā atbalsta Latvijas Universitātes Literātūras, folkloras un mākslas institūts un Latvijas Nacionālā bibliotēka.

Lejas Bulānas skola 2015. gadā. Latviešu celtais koka nams jau devīto gadu stāv tukšs un pamests // Foto: S. Laime

Latviešu ciems Lejas Bulāna atrodas Krasnojarskas apgabala Karatūzas rajonā, skaistā Sibīrijas vietā – Sajānu kalnu tuvumā, Kebežas un Bulankas upju krasatos.

Lejas Bulānas ciems izveidojās 1858. gadā. Pirmie ciema iedzīvotāji bija lutertīgie latviešu un vācu tautības noziedznieki, kuŗi uz Sibīriju tika izsūtīti par dažādiem pārkāpumiem. 19. gadsimta beigās Lejas Bulāna bija lielākais latviešu ciems Sibīrijā.

Ližu (slēpju – no krievu val.) kurpes – slēpjābaki no Lejas Bulānas skolas. No mūzeja “Latvieši pasaulē” krājuma, V. Kalniņas dāvinājums

2015. gadā mūzeja “Latvieši pasaulē” darbinieki viesojās Lejas Bulānā. Ciemā dzīvoja 42 cilvēki, no kuŗiem apmēram puse loti labi prata un joprojām ikdienā izmantoja latviešu valodu. Ekspedīcijas laikā bija vērojams, kā kādreiz plašais ciems, kurā reiz bija piecas apdzīvotas ielas, lēnām iznīkst. Pirms pieciem gadiem ciemā vairs nebija ne skolas, ne veikala, strādāja tikai bibliotēka, kas tolaik pildīja gan kultūras nama, gan baznīcas, gan ziemā

Skolēnu ziemas prieki 1991. gadā Lejas Bulānā // Foto: J. Zalāns

arī medpunktā funkcijas. Satiktie ļaudis stāstija, ka Lejas Bulāna atdzīvojas vien Vasarsvētkos un Jānos, kad kopā sabrauc ciemu atstājušie latvieši, lai kapsētā pie minētu savus senčus, upes krastā iekurtu Jāņu ugunskurus, satiktu radus, senus draugus un kaimiņus.

Ar šiem zābakiem pirms aptuveni 40 gadiem Lejas Bulānas skolas bērni ziemā skrēja uz

līzām jeb slēpoja. Lejas Bulānas skolu savulaik cēluši vietējie cieši iedzīvotāji, tā tika atklāta 1894. gadā. Līdz 1937. gadam šeit notika mācības latviešu valodā. Pēc ilgu gadu desmitu pārtraukuma, sākot ar 1989. gadu, skolā dažus mācību priekšmetus latviešu valodā atsāka mācīt skolotāji no Latvijas. Skola kopš 2012. gada bērnu nelielā skaitā dēļ ir slēgta.

“Bija skaidrs, ka sirds vēlas darīt tieši šo.”

Filmas “Dvēselu putenis” režisors Dzintars Dreibergs intervijā Inesei Raubišķei

Aizvadītā gada lielais notikums latviešu kinoindustrijā – 8. novembrī pirmizrādi piedzīvoja ilgi gaidīta vēsturiskā pilnmetrāzas filma “Dvēselu puteenis” – vizuāli spēcīgs stāsts par to, kā tieši pirms simt gadiem latviešu strēlnieki izcīnīja mūsu valsti. Vadīt atjaunotās Latvijas vēsturei vērienīgāko lielbudžetā kino projektu ir patiesām liels izaicinājums. Kas deva pārliecību, ka varēsiet veikt šo darbu?

Filmas, kas ataino mūsu tautai svarīgus notikumus, par kuriem mēs nepietiekami zinām, ir galvenais, kāpēc “atnācu” uz kino. Manuprāt, dažbrīd vairāk zinām par Eiropas un Amerikas vēsturi (cik par to ir daudz ekranizāciju!), bet paši par sevi – tikai kaut ko. Nereti izskan fraze, ka Latvija nav radušies tukšā vietā, taču liekas, ka mūsdienās daudzos cilvēkos tiesi tāda tukšuma izjūta ir... trūkst informācijas, piemēru un saprānes, ka kāds cīnījies, lai mēs, šeit dzīvojot, varētu latviski sarunāties. Uz patiesiem notikumiem balstītais un tik ļoti personīgi uzrakstītais Aleksandra Grīna “Dvēselu putenis” bija aizliegts 50 gadus, pašu pieredzēto strēlnieki savās dzimtās vairījās stāstīt, jo vienkārši baidījās... Man liekas, šie ir galvenie stāsti, kas Latvijai patlaban vajadzīgi, šīs atmiņas ir pašas svarīgākās, kuŗās mums šodien jāieklausās. Kad mani uzaicināja par režisoru “Dvēselu putenim”, bija skaidrs, ka sirds vēlas darīt tieši šo.

Kādi bija jūsu pamatprincipi, veidojot savu komandu?

Uzskatīju, ka vajag uzrunāt cilvēkus, kuriem darbs pie šīs filmas būs svarīgs, kuŗi iedēsgies par to. Un ikviens saprata, ka ieguldītājā darbā nebūs nekādas finančlās loģikas un pamatojuma. Man grībejās savu komandu izveidot tādu kā *mīksti* – līdzās strādā nobrieduši profesionāļi, kuŗi Latvijā jau guvuši atpazīstamību, kā, piemēram, Valdis Celmiņš (filmas operators) un tie, kuŗiem nav nācies līdz šim darboties Latvijā, taču kas pasaulē jau ir “izsitušies”, pierādot sevi Holivudā un līkākajos pasaules festivālos un tirgos – kā Boriss Frumins (režijas profesors Nujorkas universitātē, “Dvēselu puteņa” scenārija autors) un filmas mūzikas autore, komponiste Lolita Ritmane. Lolita bija viens no pirmajiem cilvēkiem, ar kuŗu sazinājos – sēdēju savā Purvciema dzīvokli un zvanīju viņai uz Losandželosu, stāstīju, ka top tāda filma...

Jau iepriekš bijāt pazīstami?

Nē, nemaz nepazinu. Neapšaubāmi, ka Latvijā ir izcili komponisti, un tas, ko viņi dara, ir neticami labi, bet brīdi, kad man pārēras iespēja uzrunāt Lolitu, es to arī izdarīju. Par laimi, bija izveidots neliens *tīzeris* (teiksim tā – vizuāls risinājums filmas noskaņai, izjūtām, kas netop no gatavā filmas materiāla). Jau pirmās notis, ko Lolita atsūtīja, parādīja, cik precīzi viņa sajūt to Latviju, ko man grībejās parādīt filmā. Tā ir *tīzera* priekšrocība, ka vari izmēģināt, ar kuru cilvēku varēsi strādāt komandā. Līdzīgi piemeklēju arī filmas operatorus. “Dvēselu

Dzintars Dreibergs: *“Visi šie kāra notikumi ir pierādījums tam, ka brīdī, kad tauta sev tic, tā ir neuzvarama. Ne reizi vien vēsturei atrodamas liecības: pašapzinīgajām lielvarām liekas, ka tās varēs viegli tikt galā ar mazu nāciju, bet notikumu gaita pārsteidzoši pavēršas pilnīgi citādi, jo mazā nācija, apzinoties, ka aizstāv savas mājas, ka nedrīkst aizlaist līdz savai mātei pretiniekus un varmākas, rod milzīgu spēku cīnīties. Cik uzkrītoša un kaitinoša tāpēc ir šolaiku propaganda, ka mēs esot maziņi, sīciņi, ja zini, ka galvenais ierocis tautai ir ticība sev.”*

puteņa” galvenais operators Valdis Celmiņš ir pat krietni vairāk nekā galvenais operators šai filmai. Kopā strādājām gan pie scenārija, gan pie detalām, emocijām un efektiem. Filmēšanas procesā viņš bija man tuvākais cilvēks. Taču ne mazāk svarīgs bija arī otrā operatora Jāņa Jurkovska darbs. Jānis ir izcils operators, bet bija gatavs šai filmā būt *otrais*. Skaidrs, ka viņa vārds tik skaļi neizskan, bet tas, ko viņš paveicis – tas ir neticami smalks darbs.

Filmas titros ievēroju, ka “Dvēselu putenim” ir arī divi scenārija autori, viens esat jūs pats.

Scenārija autors numur viens ir Boriss Frumins, te es esmu *otrais*. Boriss izdarīja vissmagāko darbu – no 800 lappušu biezā romāna sakoncentrēja galvenos notikumus, nepazaudējot literārā darba ideju. Notikumi un tēli romānā un filmā nav *ņemti viens pret vienu*. Filma nav videoklips romānam, tā veidota pēc romāna motiviem. Galvenā režisora rokās ir arī filmā iesaistīto aktieru atlase – atbildīgs un smalks darbs. Pieņemu, ka “Dvēselu puteni” filmēties gribētāju bija pārpārēm.

Protams, ka ļoti daudzi aktieri bija ļoti ieinteresēti filmēties, es nonācu grūtas izvēles priekšā. ļoti būtiski bija atrast galvenā varoņa Artūra Vanaga lomas atveidotāju. Tobraid 15 gadus veco

Oto Brantevicu izraudzījāmies no 1300 jauniešiem. Filmēšanas laikā citi aktieri, kuŗi strādāja viņam līdzās, izjuta un novērtēja Oto milzīgo atdevi darbam, viņš uzreiz emocionāli satuvinājās ar mātes lomas atveidotāju Rēziju Kalnīnu. Artūra tēvu filmā spēlē Mārtiņš Vilsons, un vēl tagad es atceros savas izjūtas – ieraudzījis Mārtiņa rokas, es tiesām noticeju, ka viņš varētu būt vīrs, kurš izgājis kaļķu un turējis saimniecību uz saviem pleciem. Un, manuprāt, arī Raimonds Celms (Edgara Vanaga lomā) ļoti piestāvēja ģimenei. Jūtos gandarīts, ka varēju strādāt kopā ar tādu izcilu aktieri kā Vilis Daudziņš. Filmēšanas laukumā pārliecīnājos ne tikai par viņa talantu, bet arī par vienreizējo attieksmi un atdevi darbam. Atmiņā iespiedies, kā viņš pēc padsmīt stundu darba neēd pusdienas tikai tāpēc, ka pēc pusdienām viņam būs ļoti smaga epizode, bet paēdis cilvēks parasti ir atslābis un apmierināts...

Pirmais pasaules karš bija totāls karš, proti, tajā tika iesaistīti ne tikai vīrieši, ne tikai armija, bet arī civiliedzīvotāji. Filmā tiek atainotas šausmas, ko pārdzīvo sirmgalvji, sievietes, bērni, un tomēr viņi ienes šajā kārā dramā cilvēcību.

Piekritu! Karš, ienākot mājās, izmainīja viņu dzīves, taču, neraugoties uz to, viņi nezaudēja cilvē-

cību, un pat vēl vairāk – palīdzēja noturēt ticību un cilvēcību karavīrus.

Darbs pie filmas bija saistīts arī ar vēsturniekiem?

Jā, cieša sadarbība bija ar astoņiem, bet bija gadījumi, kad filmēšanas laukumā kā brīvprātīgie iesaistījās vēl vairāk vēstures speciālisti.

Ir lietas, par kuriem vēsturniekiem nesakrīt viedokļi, un tas varētu sarežģīt darbu pie filmas, kad nedrīkst kavēties. Šādos brīžos man bija jāpieņem lēmums – integrēt vai atteikties no viena vai otra fakta scenārijā.

Grūta izvēle. Var taču padoties kārdinājumam pieņemt interesantāko variantu?

Tādēļ mans uzstādījums bija visu darīt pēc iespējas godīgi. Vēsturniekos es ļoti augstu novērtēju pretimnākošo attieksmi: nereti viņiem zvanīju un uzdevu jautājumus pilnīgā nelaikā, arī naktis un agros svētdienu rītos. Visvairāk gribu izcelt divus vēsturniekus – Jāni Siliņu un Dagni Dedumieti. Atminos vēl joprojām, kā Jānis mani pārliecināja par strēlniekiem noturēto dievkalpojumu. Piņķu baznīcā (vēl līdz pagājušajam gadam vēsturnieki nebija vienīsprāt, vai tas notika tieši šajā dievnamā). Dagnim vareja pilnībā uzticēties

Ja runājam par vēsturi, tad nevar nepieminēt Rīgas Latviešu biedrības namu. Tieši pirms simt gadiem Māmuļā bija strēlnieku rekrutēšanas vieta, Lielajā zālē notika karavīru apmācības, tieši no Biedrības nama ar milzu sēru gājienu cauri visai Rīgai uz Rīgas Brāļu kapiem (tolik vēl tikai priedēm apaugušu smilšu kāpu) izvadīja trīs pirmos kritušos strēlniekus. Gandrīz sešus gadus šeit bija arī filmas “Dvēselu putenis” mājas.

Savulaik Latvijas TV veidoja raidījumu “Te”, kuŗā iepazīstināja ar svarīgākajām vietām Rīgā, tostarp, protams, bija arī sižets par Rīgas Latviešu biedrības namu. No RLB priekšsēža Gunta Gailīša uzzināju par latviešu biedrības un tās nama unikālo vēsturi, kuŗā nozīmīga vieta bijusi arī Pirma pasaules karā notikumiem. Tādēļ, tiklīdz sākām darbu pie filmas, man nebija šaubu, kur atradīsies mūsu birojs, un zvanīju Guntim Gailītim. Vērīgi filmas skatītāji atpazīs arī RLB vestibilu, kur filmējam hospitālu ainas.

Un šodien vestibilā izvietota vērienīgajai kārā drāmai “Dvēselu putenis” veltīta fotoizstāde “Lai top dvēselu putenis”.

Tas ir visaptverošs foto stāsts, kas ļauj ieskatīties filmas uzņēm-

Kadrs no filmas

viņš godīgi pateica, ka par vienu vai otru notikumu nekas nav atrasts un dokumentēts, vai vienkārši atzinās, ka kāds fakti viņam nav zināms. Viņš neko neizdomāja, bet meklēja, pārliecinājās, un galu galā bija arī rezultāts.

Tad jau arī paša vēstures zināšanas tika papildinātas, varbūt radās arī jaunas atzinās?

Līdz šim man likās – cik es labi zinu vēsturi! Bet, kad filmas veidošanas gaitā sākas 1919. gada preperēšana, tad ... Latvijai un tās iedzīvotājiem tas bijis neticami sarežģīts laiks, un visi šie karā notikumi ir pierādījums tam, ka brīdī, kad tauta sev tic, tā ir neuzvarama.

Ne reizi vien vēsturei atrodamas liecības: pašapzinīgajām lielvarām liekas, ka tās varēs viegli tikt galā ar mazu nāciju, bet notikumu gaita pārsteidzoši pavēršas pilnīgi citādi, jo mazā nācija, apzinoties, ka aizstāv savas mājas, ka nedrīkst aizlaist līdz savai mātei pretiniekus un varmākas, rod milzīgu spēku cīnīties. Cik uzkrītoša un kaitinoša tāpēc ir šolaiku propaganda, ka mēs esot maziņi, sīciņi, ja zini, ka galvenais ierocis tautai ir ticība sev.

šanas aizkulīsēs un pavērt radošo filmas komandu gan saspringtajā darba procesā, gan pārdomu brīžos.

Pirmais pasaules karš skarbi skāris daudzas latviešu dzimtas, vai arī jūsējo?

Nav tiešu zīmju par to, bet, strādājot Rīgas Latviešu biedrības namā, uzzināju, ka Latvijas himna pirmo reizi tika nospēlēta tieši šeit, Māmuļā, un dirigenta uzvārds bijis... Dreibergs! Domāju, ka kaut kāda radniecība mums ir, tikai jāsavelk gali kopā. ļoti gribu to uzzināt.

Kā jūsu ģimene vērtē filmu?

Man bija milzīgs prieks, ka man tuvākais cilvēks – omīte, kuŗa ļoti personīgi juta man līdzi, lai viss būtu kārtībā, atnāca uz filmas pirmizrādi. Viņu iepriecināja arī tas, divi mūsu radinieki nofilmējušies masu skatos – viens “Dvēselu puteni” ir komūnists, otrs – vācietis.

Vai tagad, kad “Dvēselu putenis” jau iet savu ceļu pie skatītājiem, ir jau zināms, ko darīsiet tālāk?

Šobrīd vēl nezinu, bet ceru, ka darbs kino man atradīsies.

MĀRA LIBEKA

BRAZĪLI AR LATVIJU SIRDĪ

Ar ko īpaša Ižui

Uz skatuves iznāk brazīļu sieviete latviešu tautasterpā, mazliet stilizētā, bet ar Zemgales apvidum raksturīgām brūnganajām krāsām, un simfoniskais orķestris atskano Raimonda Paula skandarbu "Manai dzimtenei". Tāda mazliet sirreāla aina pavejas 14 tūkstošus kilometru no Latvijas – Brazilijas dienviduastrumos Rio Grande do Sul štata pilsētā Ižui, kas šis Dienvidamerikas valsts izmēriem nav liela. Tajā dzīvo tikai 85 tūkstoši iedzīvotāju. Bet šī vieta un tās apkārtnē ir īpaša ar to, ka ik gadu no 12. līdz 29. oktobrim Ižui pašvaldība kopā ar štata administrāciju rīko etnisko festivālu, kurā iekļauta gan plaša kultūras programma, gan arī tautsaimniecības izstāde.

Savos tautastērpos uz skatuves nāk vācieši, japāņi, itāļi, arabi, poli, holandieši un citi, pavism 13 tautību jeb etniku, kā to dēvē Ižui latvieši, pārstāvji – tumšmataini un gaišmataini, ar dažādu asiņu sajaukumu. Galvenokārt tie, kas šeit dzimuši un auguši, kuri tikpat kā vairs nerunā savu pirms vairāk nekā simts gadiem iecelojošo senču valodā, bet kuri šajā nelielajā Brazilijas reģionā turpina glabāt savu senču iesaknotās tālo zemju kultūras tradīcijas.

Kad etnisko dienu atklāšanas jeb iepazīstināšanas ceremonija tuvojas beigām, uz skatuves iznāk nu jau visi kopā – daudzu tautību pārstāvji nacionālajos tērpos, bet pašā priekšplānā stāv mazā latviešu tautumeita Manuele, Jonas un Maras Salas mazmeita. Jonas saknes ir Latvijā, jo tur pirms izceļošanas uz Braziliju dzīvoja viņa vecvecaistēvs un vecvecāmāte, un viņš nevēlas, lai tās iznīkt, tāpēc vada latviešu centru. Kaut gan Jonas ģimenē neviens vairs nerunā latviski, tomēr reizi gadā šajā festivālā Manueles un citu meiteņu dziedātās tautasdzesmas skan latviešu valodā. Brazilieti Marilju, kura

Ižui latviešu kultūras centra pašreizējais vadītājs Jonas Sala kopā ar latviešu valodas glabātājām Lūciju (no labās) un Līviu

vada meiteņu ansamblī un arī pieaugušo kori, latviskajā vidē ir ievedis dzīvesdraugs Edmars Grims-Bergs. Marilja saprot latviski, runāt gan baidās, ka nepasakot kādu aplamību, bet savām dziedošajām meitenēm portugāliski izstāsta dziesmu tekstu, lai tās skan no sirds.

Centro cultural Leto

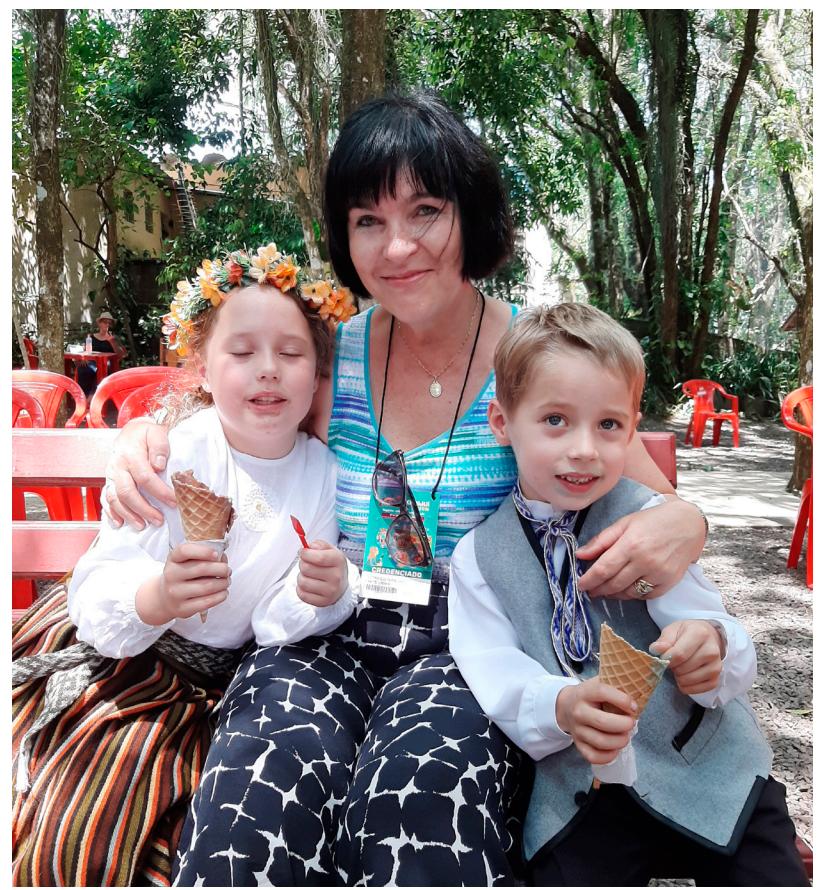
Pirms 30 gadiem pašvaldība piedāvāja pilsētā dzīvojošajām "etnikām" plašu territoriju dažus kilometrus no pilsētas centra, lai dibina savus centrus. Vislielāko māju pašā redzamākajā vietā uzbūvēja vācieši, svētkos tā ir visskalākā. Arī arabu ritmi saklausāmi jau pa gabalu, lai neviens nevar paitē garām. Bet latviešu – Grimmu, Pidu-Arāju un Keidānu ģimenes mājas celtniecības

Ižui pašvaldības vadītājs Valdis Heks darba dienu kā daudzi brazīlieši sāk ar šimaro – traukā tiek iebertas divas saujas ižzāvēta, smalki saberzta matē koka lapu tēja, ar plaukstu saplacināta vienā trauka pusē. Otrā iesprauž bombilu – metāla stobriņu ar sietiņu galā. Aplej tēju ar karstu, bet ne verdošu ūdenu un lēnām sūc. Lai tējas dzeršanas process raditu kopības sajūtu nelielā sabiedrībā, trauku laiž rinkī un katrs sūc tēju, cik vēlas. Šī tēja esot bagāta ar antioksidantiem, samazinot holesterīna līmeni asinīs un darbojoties kā antidepresants

vietu izraudzījās zem lieliem kokiem, un tagad daudzi, kas ierodas izstāžu centrā oktobra dienās, kad Brazilijā ir pavasarīs un temperatūra tuvojas gandrīz 40 gradiem, vēlas paslēpties no saules latviešu nenozāgēto koku – brankiljo paēnā.

Latvieši savu māju (*Centro cultural Leto*) sāka celt 1987. gadā no Brazilijas cietkoka, par paraugu nemot Brivdabas mūzeja celtnes no fotografijām. Ar savām rokām un par saviem līdzekļiem to uzbūvēja pāris mēnešos – no jūnija līdz oktobrim. Vēlāk gan māju paplašināja, lai tajā var pulcēties aptuveni 200 cilvēku. Izstāžu nedēļā redzēju, ka māja patiesām ir ļaužu pilna, ne tikai, lai paslēptos no saules, bet galvenokārt tādēļ, lai izjustu patīkamo

Šī raksta autore kopā ar jaunākās paaudzes tautumeitu Elizu (Elisa) un tautudēlu Migelu (Miguel)

Ižui latviešu kultūras centra prezidents no 1988. līdz 2005. gadam ārsts Armindo Pids ar sievu Liānu, kuras vecvectēvs Jānis Arājs kopā ar vecvecāmāti Margaritu Brazilijā ieceloja 1883. gadā. Kaut gan Pida senči ir vācieši, tomēr Liānas senču un pašu izjūtas dēļ abi turas kopā ar latviešu pēctečiem.

gaisotni, kas te valda mūzikas un gardas maltītes pavadībā. Vieno šim dienām bija veltīta tikai un vienīgi latviešu kultūrai un tad patiesām gan iekšā, gan pagalmā mutuļot mutuļoja no ļaužu pārpilnības.

Edmars Grims-Bergs, kuru Ižui pazīst gandrīz vai katrs iedziņotājs, jo viņš ir ārsts, stingri raugās, lai brazīļu saimnieces gatavotu latviešu ēdienus nevis brazīliskā gaumē, bet ievērojot stingras latviešu kulinārijas tradīcijas. Braziliju saimniecītēm grūti iestāstīt, ka skābu kāpostu zupai ir jābūt skābenai, nevis saldai, ka latviešiem patīk salātus jaukt ne tikai ar ēļu, bet ar krējumu, ka "viltotajam" zaķim ir jābūt tikpat garšīgam kā Latvijā... Neraugoties uz to, ka brazīļu virtuve ir bagāta un garda, tomēr tie pāris latviešu, kuri nav pazaudejuši savu mātes valodu un vēl labi atceras savu vecāku un vecvecāku gatavoto latvisko

maltīti, dara visu iespējamo, lai brazīli šajā ziņā neņemtu vīrsroku. Tāpēc talkā nu jau otro gadu ir aicinātas divas kulinārijas profesionāles no Cēsim – Alla un Vineta, kurām tur pieder konditorejas veikals – kafetērija "Vinetas un Allas kārumlāde".

"Cēmodānos nepietika vietas, lai atvestu visus produktus, kas nepieciešami un kuŗus te nav iespējams nopirkst. Atvedām pēlēkos zirpus, uztaisījām zirņu piķas un izvārijām zirņus ar gaļu. Somā ielikām rupjmaizes rīvmaizi, bet nevarējām atvest putukrējumu. Braziliju saldo krējumu nav iespējams saputot. Kaut kā jau iztikām, bet tā nebija maizes zupa, pie kādas esam pieraduši. Viņiem tās pannas ir tādas dziļas, tur grūti apvērst karbonādes un kotlettes. Pa veikaliem meklējām īstas pannas, nebija viegli atrast. Bet kopumā nebija ne vainas, galā tikām," stāsta Alla.

(Turpinājums sekos)

LĀSMA
GAITNIECE

Turpinājums no Nr. 47 (2019)

Sibīrijas ekspedīcijas dienās devāmies arī uz Kolpaševu, kas pēc Krievijas Federācijas mērogiem ir gluži miniatūra pilsēta. Tā atrodas Obas upes labajā pusē – upes ielocē, aptuveni 270 kilometrus uz ziemeļrietumiem no Tomskas. Šī pirms ekspedīcijas sākuma Dzintra Geka visiem tās dalībniekiem uz e-pastu nosūtīja režisora Denisa Bevza 2018. gadā uzņemto dokumentālo filmu "Nogrūvums", kurā attēloti prātam neaptverami notikumi, kas pagājušajā gadsimtā divreiz norisa šai Kolpaševā. To ieteicams noskatīties ikvienam, lai labāk izprastu traģēdiju, kas stalinisma represiju periodā piemeklēja neskaitāmas ģimenes, kā arī šo noziegumu pret cilvēci patiesos apmērus.

Brauciens uz Kolpaševu atšķīrās no pārējiem, tāpēc tas spilgti palicis prātā. Daudzus kilometrus nācās braukt pa grantētu ceļu, taču tas nebija iemesls, lai mikroautobusa šoferis samazinātu ātrumu. Trāpot dzīlākā ceļa grambā vai pat bedrē, šķita, ka tūlīt uzlidošim gaisā, taču tas grupas biedru jautribi tikai palielināja. Tāda steiga tāpēc, ka bijām laika trūkumā, taču ekspedīcijas operatoram Aivaram Lubāniem, kuru Dzintra Geka bija iecēlusi par mūsu grupas vadītāju, izlūdzāmies, lai mikroautobusa šoferis īsi piestāj degvielas uzpildes stacijā. Vēlējāmies nopirkst kādu našķi, jo iepriekš nebijām paguvuši aiziet busdienās. Degvielas uzpildes stacijas pārdevēja, dzirdot mūs sarunājoties latviski, jautāja, no kuriem esam. Kad to pateicām, viņas seja atplauka smaidā, jo, izrādās, šīs sievietes māte ir cēlusies no Latgales!

Celš beidzies; tālāk ar prāmi. Obas upes labajā krastā atrodas nelielā Kolpaševa

Brauciens pa zemesceļu noslēdzās tieši pie Obas. Tam sekoja nākamais piedzīvojums – pārkāpšana uz prāmi, lai nokļūtu upes pretējā krastā. Tiekt pāri, mēs bijām nonākuši Kolpaševā, jo pilsēta atrodas šīs milzu upes ielocē. Pārcelties uz prāmi mums nebija problēmu; tās radās, kad mikroautobusa šoferis uz peldīdzekla mēģināja uzbraukt ar savu transportlīdzekli. Pēc pamatīgiem pūliņiem, piepalīdzot vietējiem viriņiem, beidzot tas arī izdevās. Tikai pēcāk atklājās, ka mikroautobusam tai brīdi tika radīts nopietns defekts, kā dēļ no tā visu laiku izplūda ēlla. Kā nākamajā dienā stāstīja šoferis, autobuss visu nakti tīcīs remontēts vietējā autoservīsā. Taču tā nebija vienīgā ķibele. Kā braucienu uz Kolpaševu dienas rītā atklāja Dzintra Geka, mums pilsētā pēkšņi un bez jebkāda iemesla atteikta viesnīca! Lai nakti būtu, kur palikt, Dzintras kundze bija sazvanījusi pārējās Kolpaševas

viesnīcas un sarunājusi naktsmājas. Tonakt mūsu grupas biedri nakšņoja trīs dažādās šīs pilsētas viesnīcās, taču tikai vienā bija pieejamas brokastis. Pārējie, tai skaitā šo rindu autore, kopā ar Kolpaševā dzimušo Liju Abeli, ar kuŗu visas brauciena naktis dalījām divvietīgu numuriņu dažādās viesnīcās, par brokastošanu rūpējās paši. Iepriekšējās dienas vakarā devāmies uz tuvāko pārtikas veikalu, kas atrodas ceļā (to par ielu nenosauksil) pretējā pusē mūsu viesnīcāi. Preču klāsts Kolpaševas veikalos īpaši neatšķiras no Latvijā pierastā, vienīgi cenas ir krietiņi zemākas. Pārtikas, īpaši piena produktu, kvalitāte vērtējama kā laba. Vēlreiz atgriežoties pie braucienu ar prāmi, jāpaslavē sibīrišu vienkāršība un atvērtība – kāda ģimene labprāt ar mums iesaistījās sarunā, par Kolpaševu atklādami šo to interesantu. Vasarā braukt pa Obu ir bauda, taču ziemā, kad uzņāk sals, šo ļoti plato upi noslēdz

biezs ledus “vāks”. Savukārt pavarā, palu laikā, Oba ik gadu specīgi izskalo krastu, virzīdamās arvien tuvāk pilsētas centram. Ļeņina iela, kas, protams, ir galvenā iela Kolpaševā, izskalojumu rezultātā jau zaudējusi vairākus simtus metrus no sava garuma, respektīvi, vienu tās galu pazudinājuši Obas ūdeņi...

Iemesls, kāpēc tik ļoti steidzāmies uz Kolpaševu, bija noteiktais terminš, kad sarunāts apmeklējums vietējā novadpētniecības muzejā gida pavadībā. Tas atrodas Ļeņina ielā, iepreti vadoņa piemineklim, kas šai pilsētā pat ir “apsudrabots”! Kaut ieradāmies ar kavēšanos, gids – jauns puisis – mūs gaidīja. Pirms iejet ekspozīcijas zālēs, kājas jāuzauj no brezenta šūtas bachilas. Muzeja grīdas tik centīgi nolakotas, šķita, šeit noteikti iztērēts daudz litru lākas. Aplūkot izbāžņus un dažādus attēlus, respektīvi, plašāk iepazīt Sibīrijas faunu un floru šķita interesanti, taču, kas attiecas uz stāstījuma daļu par padomju varas nodibināšanos, to gan “laidām” gar ausīm. No gida uzzinājām, gan kā jāizvairās no mežā sastaptais lāču mātes, kas sargā savus lacēnus, gan dažus mītus, ko galvenokārt izplata ļaudis, kas aiz Urāliem ne reizes nav bijuši. Pie mēram, ka pa ielām klīstot lāči un sals esot 40 gradi. Ķepaini mīt mežos; pilsētā tie parasti nav sastopami, un sals ap 40 gradiem turas nedēļu, ne ilgāk! Kolpaševa ceļotājus pievilina arī ar citu stāstu, proti, šo vietu, pirms nokļuvis slavas zenītā, apmeklējis dziedātājs un aktieris Vladimirs Visockis. Ko viņš te darījis? “Plostojis” vietējā lokālā “Legenda”, kam slikta slava esot vēl aizvien, sakāvies un aizbraucis prom.

Brauciens uz Kolpaševu īpaši

emocionāls izvērtās Lijai Ābelei, kura šai apvidū dzimus un aptuveni gada vecumā kopā ar mammu aizbraukusi atpakaļ uz Latviju. Lijai par šo vietu nav atmiņu; ir vien pāris senu fotogrāfiju. Apskatot tās un apvaičojoties muzejā, konstatējams, ka pa šiem gadiem Kolpaševa mainījusies līdz nepazīšanai. “Man Sibīrija vairāk ir sajūtu un emociju līmenī, jo ļoti precīzas informācijas ir maz. Māmiņa par to negribēja runāt, nedaudz stāstīja tikai vecmāmiņa un vectētiņš. Bet šis brauciens man bija sapnis visa mūža garumā,” tā jau pēc brauciena man atklāja Lija.

Ar Kolpaševu saistīs arī kāda drausmīga epizode, kas plašāk izgaismota minētajā dokumentālajā filmā “Nogrūvums”. 1979. gada naktī no 30. aprīļa uz 1. maiju Obas palu ūdeņi specīgi izskaloja krastu, radot nogruvumu. 1. maija rītā pavērās prātam neaptverama aina: nogruvums bija atsedzis masu kapus. No 40 metru augstās kraujas karājās cilvēku rokas, kājas, galvas. Tās bija tik labi mumiificējušās, ka piederīgie pat pēc daudziem gadiem varēja atpazīt to, kas palicis pāri no viņu noslepavotajiem tuviniekiem. Vieta tika norobežota, stingri apsargāta, un ziņa par notikušo nokļuva Maskavā. Tur arī izlēma, ka “pret padomju liki” jeb NKVD varadarbu, kas paveikti pagājušā gadījumā ceļotājus 30. gados, rezultāts jāiznīcina no upes puses. Tika norikoti divi tvaikoni, kas mirstīgās atliekas “mala” ar dzenskrūvēm piecas diennaktis no vietas. Pēc biedrības Memorial datiem Kolpaševas gravā bija aprakti apmēram 4000 cilvēku līķu. No viņiem atpazina un pēc nāves reabilitēja 1400.

Nobeigums nāk. nr.

Sibīrijas dienasgrāmata. Obas apdraudētā šausmu pilsēta

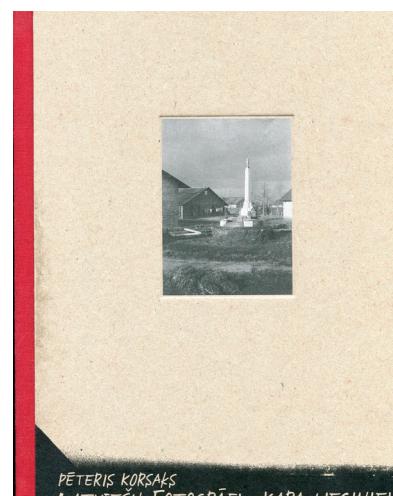

MĀRIS BRANCIS

Grāmatas autors norāda: “Iegūt dokumentāli precīzu informāciju par fotografu dzīvi un darbošanās fotogrāfijas arodā laikā, kad nav vairs pašu autoru, ir grūts uzdevums – tas prasa ilgstošu pētīšanu, jo fotografi tāpat kā citu profesiju latviešu tautas pārstāvji ir tikuši arestēti un deportēti, emigrējuši, krituši karā un miruši lēģeros.”

Kaut arī, kā grāmatas autors atzīst, albumā apkopoti dati par nelielu skaitu fotografu, taču tas, ar ko lasītājs un skatītājs še sastopas aci pret aci, ir gana iespaidīgi un garīgi satricinoši.

Cetrpadzīsmit fotografi ir piesaistījuši pētnieka uzmanību, kuri foto mirkļus fiksējuši gan Pirmā, gan Otrā pasaules karā laikā. Ar viņiem tiek iepazīstināti, pastāstot viņu biogrāfijas, dažkārt citējot dienasgrāmatas vai vēstules, tādējādi pietuvīnot lasītāju bijušo diegu gaisotnei. Dzīves stāsti nereti papildināti ar fotografa dzīves un ģimenes bildēm, kas vizuāli vēsta

par mūsu tautas vēsturi no intīmāka skatpunkta.

Vislielāk bagātība atklājas salīglātajās fotogrāfijās, kas lāuj ienīrt Pirmā pasaules karā un pēc tam sekojošā miera laika apstākļos. Daudznozīmīgi ir karā gaitas fiksējumi – kā armijas pārvietojas no vienas vietas uz citu, kā karavīri izbūda miera mirkļus starp kaujām, kā ēd un atvelk elpu.

Mūsu skatam paveras arī miera laika dzīve – piemēram, Jānis Čakste atpūtas brīdi dzimtas mājās “Aučos” 1926. gadā un Kēguma spēkstacijas būvniecība.

Milzu atklājums ir karā ziņotāju Leopolda Sipoliņa un jo sevišķi Jāņa Tālava leģionāru dzīves fiksējumi Volchovas purvos. Te griegas iestarpināt nelielu skici no manas dzimtas pagātnes. Tajos pašos purvos tikai pretējā nometnē atradās manas mātes brālēns Voldemārs Stepe, kurš Pirmā pasaules karā laikā kā pusaudzis bija aizlavījies karot un pēcāk palicis Padomju Krievijā, apprečējis bijušo muižnieci, bet vienalga paglābīties no Stalīna eksekūcijām. Ciemodamies Maskavā, redzēju, kādas bija viņa kājas no ilgstošās atrāšanās ūdeni un salā. Lai gan viņš daudz nestāstīja par sadzīvi frontes padomju pusē, taču no dažām detaļām varēja saprast, cik necilvēcīgos apstākļos viņi atradās. Taču Jāņa Tālava fotogrāfijas redzams, ka vācu pusē legionāri

rūpējās par cilvēcīgu sadzīvi, pat par zināmu skaistumu. Te atklājas arī abu pušu pretējibas un attiekīsmes pretmeti – padomju pusē cilvēks, tātad karavīrs, ir tikai skrūvīte, kam jāstrādā jebkuļos apstākļos līdz spēku izsūkumam, lai pēc tam aizsviestu kā nevērtīgu lūzni, kamēr vācu zonā cilvēks ir vērtība (neraugoties uz to, ka fašisti nāves nometnēs slepkavoja cilvēkus kā blaktis vai kaitīgākos insektus).

Tālāk Pētera Korsaka grāmatas uzmanības lokā ir bijusi latviešu karagūstekņu dzīve Zēdelgemā, kur attradies karā ziņotājs Juris Zīverts un kur kādu laiku mita mans bijušās grāmatas varonis gleznotājs Osvalds Rožkalns.

Un vēl viens ieguvums. Iespējams, ka ir lasīta Elizabetes Doredas grāmata “Zeme man ir apāla”, kas no norvēģu valodas tulko ta arī latviski un kas stāsta par latviešu fotografu un kinooperatörū Jāni jeb Džonu Doredu. Viņa dzīve bija drāmatisma pārpilna, viņš bija piedalījies Pirmajā pa-

saules karā, bija vienīgais ārzemnieks, kurš nofilmējis Ļeņina bēres, sēdejus pat bedīgi slavenajā Ľubļānas cietumā un brīnumainā kārtā tīcis brīvībā. Par Džonu Doredu režisore Dzintra Geka ir uzņēmusi filmu “Doreda sala”, kas arī balstīta uz konkrētiem faktiem, iegūtiem no archīviem un Doreda ģimenes locekļiem. Albu mā šoreiz publicētas fotogrāfijas, kas uzņemtas Abesīnijā (tagad Etiopijā) pirms Italijas iebrukuma 20. gs. 30. gadu nogalē – par šiem notikumiem labākajā gadījumā esam tikai lasījuši, tagad fotogrāfijas mums paver priekškaru uz senajiem, tālajiem notikumiem.

Gan Pētera Korsaka, gan citas fotogrāfijai veltītās grāmatas apliecinā, cik bagāta bijusi šī mākslas nozare Latvijā, kuru tagad pamazām iepazīstam. Latvijas fotogrāfijas un citu mūzeju kollekcijas glabā daudz ko, kas mums vēl apgūstams, izdodams, piemēram, par fotogrāfijas pionieri Mārtiņu Bucleru, Jāni Riekstu un citiem.

Abi pēdējie karī fotogrāfijās

Pēteris Korsaks. “Latviešu fotografi – karā liecinieki”.
Zinātniskais redaktors Jānis Tomaševskis. Neputns, 2019. 239 lpp.

VITA DIĶE

Godīgums, vēlme darboties citu cilvēku labā un drosme uzsākt ko jaunu – šis īpašības raksturo ne tikai Andersonu ģimenei, bet arī šis ģimenes savulaik dibināto uzņēmumu *Eurosor*, kurū šobrīd zina vai ikviens Latvijas iedzīvotājs.

Eurosor – tie ir izturīgi un ērti apavi pašiem mazākajiem, tās ir skaistas dāmu kurpes gan ikdienai, gan pašiem svarīgākajiem svētkiem, te atrodams arī tas, ko vislabāk vēlas Valkā kungi, jo zīmols *Eurosor* allaž ir bijis apliecinājums kvalitātei un godīgai attieksmei pret patērētāju.

Sešdesmitajos gados Zviedrijā trūcīga latviešu emigrantu ģimene atvēra savu pirmo nelielo apavu veikalui jau septynēdesmitajos, tajā labprāt iepirkās pat Zviedrijas karala ģimene, bet deviņdesmito gadu sākumā, drīz pēc neatkarības atjaunošanas, vārds *Eurosor* tapa zināms vai ikviečam Latvijas iedzīvotājam. Taču šobrīd Andersonu ģimenes vārds daudziem Latvijas ļaudīm saistās ne tikai ar ērtiem, izturīgiem un skaistiem apaviem, bet arī ar vēlmi palīdzēt savas Tērvzemes jauniešiem, sadarbībā ar Vītolu fondu, dāvajot viņiem iespēju iegūt augstāko izglītību.

Sarmīte Andersone-Šveics, atbalstot talantīgus, centīgus, bet mazturīgus jauniešus, ir dibinājusi Aivara Andersona ģimenes stipendiju, Viļņa Viktora Šveics stipendiju un Sarmītes Andersones-Šveics stipendiju profesio-

nāli technisko skolu audzēķiem. Arī uzņēmums *Eurosor*, sekojot Sarmītes piemēram, ik gadu ziedo vienai stipendijai. Šogad Sarmīte Andersone-Šveics atbalsta architektūras studenti, topošo Jaunā Rīgas Teātra aktieri, vecmāti, fizioterapeiti, arsta palīgu un mežsaimniecības techniķi. Viņa ik gadu tiekas ar saviem stipendiātiem, ir patiesi ieinteresēta viņu likteņos, un tad kopā pavadītās laiks aizrit nemānot. Ziedotāja, izvēloties, kam sniegt atbalstu, saka: "Sākumā vērtēju, kādās jomās jaunieši studē. Bet

tagad skatos, kam ir lielāka vajadzība, un dodu stipendijas iemēsls, lepoties ar saviem stipendiātiem: "Priečajos par to, ka stipendiāti pēc studiju beigšanas paliek strādāt Latvijā, jo viņos ir latviskais gars un viņi ir pārliecināti, ka jādod kaut kas atpakaļ, jādod piennesums savai valstij." Sarmīte Andersone-Šveics Latvijā ir palīdzējusi ne tikai šiem jauniešiem – viņa deviņdesmitajos gados sniegusi atbalstu arī vairākiem Latvijas māksliniekiem, rīkojot savā mājā Zviedrijā viņu darbu izstādi, palīdzējusi slimiem bērniem Zviedrijā, vācot naudu zālēm, vedusi uz Latviju humāno palīdzību cilvēkiem, kuriem tas bija ļoti nepieciešams. Tagad Sarmīte Andersone-Šveics apmeklē dievkalpojumus un dažādus kursus, jo viņu interesē dažādu tautu kultūra, reliģija un vēsture, daudz ceļo. Un vēl viņa ļoti priečājas par visiem saviem mazbērniem.

Sarmīte Andersone-Šveics Latviju kopā ar vecākiem atstāja viena gadiņa vecumā, un Zviedrijā pavadīta lielākā daļa mūža. Viņas dēls Jānis Andersons tur ir dzīmis, audzis, izglītojies, bet, pārņemot Sarmītes tēva uzsāktos biznesus *Eurosor*, pārceļies uz Latviju un sekmīgi turpina to vadīt.

Jānis Andersons ir ilgus gadus darbojies *Rotary* klubā, uzņemoties svarīgus pienākumus un atbildīgus amatus. Runājot par labdarību, Jānis allaž paudis pārliecību, ka būtu ļoti nepareizi, ja viņš ar savu labklājību nedalītos. Bez tam vārds *rotary* nozīmē "kalpot pašaizlīdzīgi", un to, ka kalpošana cilvēkiem, jo īpaši Latvijā ir palīdzējusi ne tikai šiem jauniešiem – viņa deviņdesmitajos gados sniegusi atbalstu arī vairākiem Latvijas māksliniekiem, rīkojot savā mājā Zviedrijā viņu darbu izstādi, palīdzējusi slimiem bērniem Zviedrijā, vācot naudu zālēm, vedusi uz Latviju humāno palīdzību cilvēkiem, kuriem tas bija ļoti nepieciešams. Tagad Sarmīte Andersone-Šveics apmeklē dievkalpojumus un dažādus kursus, jo viņu interesē dažādu tautu kultūra, reliģija un vēsture, daudz ceļo. Un vēl viņa ļoti priečājas par visiem saviem mazbērniem.

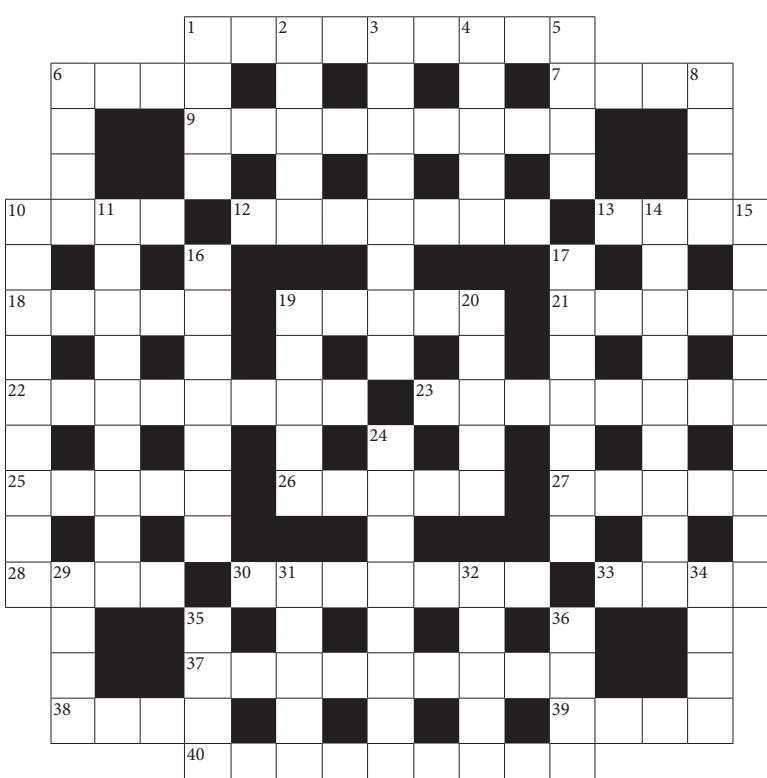
Grattispārīgās! Tāds daudzus jo daudzus gadus bija draugu un kollēgu sveiciens šai svētku dienā, taču šogad tas skānēs vairāk latviski, tik patriotiski un tik nozīmīgi pašai jubilārei. Paldies visiem sveicējiem par dāvanu un daudz laimes jubilārei Sarmīte Andersone-Šveics!

Sarmīte Andersone-Šveics

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

klaja priekšgals. 2. Transportlīdzekļa riteņa apvalks. 3. Ieroču un munīcijas noliktava. 4. Nākamās. 5. Vītolu dzimtas koks. 6. Latviešu gleznotājs (1895-1955). 8. Lokveida pārsegums. 10. Iejūtīgas, pieklājīgas. 11. Paļielināt stipribu. 14. Gāze, nepiesatīnāts oglūdeņradis. 15. Aktrises, masu skatu dalībnieces. 16. Cepta gaļa, kas sagriezta iegarenās šķēlītēs. 17. Atlīdzība. 19. Itāļu dzejnieks (1265-1321). 20. Arāliju dzimtas krūms. 24. Līdzība, alegorija. 29. Darba un energijas mērvienība. 31. Sievietes vārds (*febr.*). 32. Stērķele. 34. Bībeles tēls. 35. Viriešu balss. 36. Sala Mazo Zundas salu grupā Indonēzijā.

Krustvārdu mīklas (Nr. 01) atrisinājums
Līmeniski. 4. Karantīna. 7. Saiva. 8. Rājas. 9. Republika. 10. Makets. 11. Ape. 13. Asorti. 18. Grafits. 21. Maroka. 23. Astats. 24. Rēkt. 25. Utis. 26. Stirna. 28. Oskars. 29. Saraust. 34. Riepas. 35. Isa. 37. Sakaut. 38. Kanceleja. 39. Eseja. 40. Lauva. 41. Servitūts.
Stateniski. 1. Paduja. 2. Stelpe. 3. Barkas. 4. Karatē. 5. Araksa. 6. Gavote. 12. Pufs. 14. Druknas. 15. Statuss. 16. Lapta. 17. Kopra. 19. Itaka. 20. Store. 22. Ara. 23. Aso. 27. Jaks. 30. Pikaso. 31. Maskas. 32. Sapals. 33. Puravi. 35. Iecava. 36. Aelita.

Līmeniski. 1. Venēcijas laivnieku dziesma. 6. Ūdens navigācijas zīme. 7. Ķermenē stāvoklis. 9. Ātrs kaļakuģis. 10. Gaļas izstrādājums. 12. Kalnu masīvs Grieķijā. 13. Gan viena, gan otra no divām. 18. Suņu šķirne. 19. Dzelzceļa stacija posmā Rīga-Jelgava. 21. Latviešu aktrises Liedskalniņas vārds. 22. Tauriņziežu dzimtas koks vai nelieels krūms. 23. Desmitskaldņi. 25.

Veidot noteiktu nokrāsu. 26. Jupitera pavadonis. 27. Noteikt masu. 28. Posms dažās sporta spēlēs. 30. Brīva darbavieta. 33. Latviešu aktieris (1895-1973). 37. Debess ziemeļu puslodes zvaigznājs. 38. Karpveidīgo kārtas zīvs. 39. Sengrieķu strinkšķīnāmās stīgu mūzikas instruments. 40. Vāboles, kurās Senājā Ēģiptē uzskatīja par svētām. **Stateniski.** 1. Kuģa augšējā

Laikraksts

BRĪVĀ LATVIJA

JOPROJĀM INFORMĒ, IZGLĪTO, IZKLAIDĒ

Pasūtītiet digitālo laikrakstu ŠEIT:

www.brivalatvija.lv/abone-interneta

vai maksājet bankā SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,**Konta nr.: LV80UNLA0050016243516**

ar piezīmi "BL abon" un norādot vārdu, uzvārdu, e-pastu un mājas adresi

Ik nedēļu izlasīsiet Jums svarīgu informāciju labā latviešu valodā.

Abonementa maksa:

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

Par reklāmu un sludinājumiem

sazinieties ar redakciju

Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, LV-1011,

e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv,

tālr: +371 67326761 vai +371 29439423

www.facebook.com/@brivalatvija[@briva_latvija](http://www.twitter.com @briva_latvija)

Mājaslapa:

www.brivalatvija.lv

PAR KO RAKSTĪJA BL PIRMS 30 GADIEM?

Baltiešu atmoda Lielbritanijā

Tūlīt pēc kaņa sadarbība starp baltiešiem Anglijā bija ļoti moža. Londonā nodibinājās Baltiešu padome, kas sūtīja iesniegumus valdībai un politiķiem, rikoja demonstrācijas, pulcināja baltiešus uz sabiedriskiem sarīkojumiem. Drīz vien Londonas rietumu rajonā katrai no trim taučībām – latviešiem, lietuviešiem un igauniem – bija iegādāts savs nams, un šie nami bija tik tuvu cits citam, ka ceļu starp tiem varēja kājām izstaigāt pusstundā. Taču, turībai augot, baltiešu rosi baapska, un beigās palika viens pats notikums – baltiešu sieviešu organizāciju rīkotais Ziemsvētku tirdziņš Daugavas Vanagu namā, kur baltieši pulcējās gadu no gada.

Bet 80. gadu sākumā pēkšņi sākās atmoda, un tā notika vienlaikus visās paaudzēs. Pārmaiņījās amatvīri un sievas Baltiešu padomē, un tā sāka kaut ko darīt. Tikpat spontāni baltiešu jaunatne sajuta vajadzību iepazīties un kopīgi darboties. 1984. gada pavasarī Straumēnos latviešu jauniešu iniciatīvā sapulcējās triju tautu jaunās paaudzes pārstāvji un draudzīgā lokā atrada ļoti daudz kopēju interesi. Tā paša gada rudeni turpat notika otrs baltiešu nedēļas nogale, kas atzina, ka dibināma kopēja baltiešu organizācija, politiskam un sabiedriskam darbam. Ievēlēja pagaidu komiteju un uzdeva tai izstrādāt statūtu. Atzina, ka jau-

Straumēni, skats no putna lidojuma

nā baltiešu apvienība dibināma uz individuālu biedru bazes, un tā nekonkurē ar Baltiešu padomi, kurū veido organizāciju pārstāvji.

1985. gada 23. un 24. martā Straumēnos notika sapulce, kas nodibināja Baltiešu apvienību Lielbritanijā (BAL). Tās mērķus izteica trīs punktos: 1) apzināt un apvienot britu salās dzīvojošos

baltiešus; 2) informēt un ietekmēt sabiedrisko domu par stāvokli Baltijas valstis; 3) piedalīties centienos atgūt pašnoteikšanās igauniem, latviešiem un lietuviešiem. Apvienības biedriem nav noteiktas vecuma robežas. Savā pirmajā ziņojumā apvienība uzsvēra, ka tās nodoms nav aizstāt pastāvošo organizāciju darbu, drīzāk tā vēlas darboties līdzās tām un dot jaunu sparu kopējo mērķu īstenošanai.

Sapulce ievēlēja apvienības pārvaldi. Priekšsēdis ir latvietis Zigurds Kronbergs, dzimis Korbijā 1952. gadā. Beidzis Korbijas vidusskolu (*Grammar School*), ieņuvis fizika gradu Londonas Imperiālajā kolledžā, beidzis zvērīnāto grāmatvežu kursus. Strādā angļu firmā par rēķinvedi un technisko redaktoru apgādā. Sarunā ar mūsu laikraksta pārstāvi Zigurds Kronbergs uzsvēra, ka apvienības nolūks ir aktivizēt politisko darbu Baltijas valstu neatkarības centienu labā un kāpināt šiem centieniem atbalstu britu sabiedrībā. Apvienībā patlaban 100 biedru, no tiem 40 lietiešu, 40 latviešu un 20 igaunu.

Drīz vien pēc dibināšanas apvienība 1985. gada 14. jūnijā noturēja protesta demonstrāciju Brentfordā, Londonā, pie Votermana mākslas centra, kur notika padomju izstādes atklāšana ar gleznām par Otrā pasaules kara motiviem. Apvienība atbalstīja Baltiešu brīvības un miera kuģa braucienu, mudinot tajā piedalīties baltiešu jauniešus. Apvienība sadarbojas ar citām austrumeiropiešu organizācijām, iepriekš ar "Solidarity with Solidarity", kas, stāpējot, atbalstīja pieminēto 1985. gada 14. jūnija protesta demonstrāciju pie Votermana mākslas centra. 1986. gada 13. augustā Zigurds Kronbergs teica uzrunu šīs organizācijas protesta sanāksmē pie Poļijas komūnistu vēstniecības Londonā. Apvienība rīko Baltiešu nedēļas nogalei ar akadēmiskiem

referātiem par Baltijas jautājumiem. 1986. gada 28. septembrī notika Baltijas diena Londonā, Vestminsteres katedrāles konferenču centrā, ar izstādi un saviesīgu dzīvi.

Apvienības pašreizēja valde darbojas šādā sastāvā: valdes priekšsēdis Zigurds Kronbergs; kasieris – lietuvietis Maikls Mannings Lobbs; sekretārs – latvietis Pēteris Pētersons; *Baltie Times* redaktore – lietuvietē Ingrida Peitruskas; sakarniece ar igaunu jaunatni – igauniete Tīna Pētersone; sakarnieks ar ELJA's Anglijas nodaļu – latvietis Jānis Filks; lietuvietis Andrijus Blinstrubs – sakarnieks ar lietuviešu jaunatni; Vidusanglijas sakarniece – igauniete Mareta Ots no Lesterē; Ziemeļanglijas sakarnieks – latvietis Māris Pūlis no Līdās.

Savā nākotnes darbībā apvienība paredzējusi tiklab politiskas, kā sabiedriskas aktivitātes. No 10. līdz 13. oktobrim Straumēnos notiks Baltiešu nedēļas nogale, šai rudenī Ziemeļanglijā paredzēts Austrumeiropas politiskais seminārs ar poslu, ukrainu un citu tautu pārstāvju piedalīšanos. Savā īsajā darbības laikā apvienība pārliecīnājusies, ka tai ir iespējams aprādīt savu viedokli britu laikrakstos un samērā īsā laikā noorganizēt demonstrācijas. Ar savu līdzdalību politiskajā un sabiedriskajā darbā Baltiešu apvienība Lielbritanijā ir kāpinājusi baltiešu jaunatnes pienesumu un iedvesusi možu garu baltiešu rosi bās Anglijā.

No BL 1986. gada nr.1

Sludinājumus un reklāmu laikrakstā iesniedz ērti arī no sava tālruņa!

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 euro
par cm^2 ierāmējumā
Atlaides par reklāmas publicēšanas biežumu:

- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLŪDINĀJUMIEM: 0,60 euro par $1 cm^2$ ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: NB! 60 euro

Pasta adrese:

Gertrūdes iela 27
Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761
Tālrakstis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17
Otrdien – 9-17
Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija:
Gertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011
(Darba laiks P.O: 9-17, Pk: 9-13)
Tālr. (redakcijā) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrakstis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvā Latvijas digitālo versiju
varat pasūtināt tāpat kā līdz šim.

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur Brīvā Latvijas mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abonementa-interneta>.

Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem Brīvā Latvijas lasītājiem, kuri tomēr vēlas lasīt avizi drukāt versijā, piedāvājam pasūtināt Amerikas latviešu avizi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.

- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Ik gadu dāvanā –
Laika Mākslas kalendārs!

Samaksas: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā:
AS SEB banka, kods UNLALV2X,
nr.: LV80UNLA0050016243516,
ar piezīmi LAIKS
un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.

Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejīgā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-

Komerciālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāliem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama ieprāķeja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precīzitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojušus iemaksāt:
Biedrības *Laiks-BL* kontā – SEB Banka,
nr.: LV60UNLA0050018705154

SPORTS

SPORTS

SPORTS

SPORTS

EIROPAS ČEMPIONĀTS HANDBOLĀ

Norvēgijā risinājās Eiropas čempionāts handbolā. Latvijas izlasei savā Eiropas čempionāta debijas spēlē nācās iztikt bez komandas pamatvārtsgara Artūra Kuča, kurš neilgi pirms čempionāta sākuma bija guvis potītes traumu. Līdz ar to izlases vadītājs Armands Uščins komandas vārtu sargāšanu uzticēja Edgaram Kukšam. Pirmajā C grupas spēlē mūsu handbolisti ar rezultātu 22:33 (11:14, 11:19) zaudēja pašreizējai čempionei Spānijai.

Spēles moments. Ar 10. numuru Dainis Krištopāns

Latvijas izlases labā Dainis Krištopāns guva septiņus vārtus un tika atzīts par sacensības labāko spēlētāju, piecus vārtus guva Aivis Jurdzs, pa trim precīziem metieniem Mārim Veršakovam un Ingaram Dudem. Spāniem piecus vārtus guva Anhels Fernandess, četri Feranam Solē Salam kontā, bet četri handbolisti guva pa trim vārtiem.

Otrajā spēlē Latvijas izlase piedzīvoja zaudējumu pret labi zināmo Nīderlandes valstsvienību, ar kuļu spēlēja kvalifikācijas turnīrā – 24:32 (10:16).

Latvijas vienība vislabāko spēli aizvadīja grupas turnīra noslēgumā pret Vācijas handbolistiem. Aivis Jurdzs devītajā minūtē vēlreiz izlidzināja rezultātu, panākot 4:4, bet Nils Kreicbergs trīs minūtes vēlāk pat izvirzīja Latviju vadībā ar 6:5. Septiņas sekundes pirms spēles beigām divas minūtes nopelnīja Krištopāns, bet Vācija lieki neriskēja un vairs neuzbruka – 28:27, jo bija vieni vārti vairāk. Latvijas handbola izlase turnīru noslēdza ar minimālu zaudējumu Vācijai – 27:28 (11:16). Rezultātvākais Latvijas izlases rindās ar septiņiem vārtiem bija Dainis Krištopāns, Nilam Kreicbergam seši vārti sešos metienos, bet pa pieciem vārtiem Ingara Dudes un Aivja Jurdža kontā. Līdz ar to Latvijas izlase turnīru beidza ar trim zaudējumiem.

PAZINĀJUMI

VĀCIJA

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, *Hohenzollernstr. 54, 9. februāri* plkst. 14 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma kafijas galds draudzes namā.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, *Butjadinger Str. 59, 23. februāri* plkst. 11 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērgēlēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Bekhofas latv. baznīcā (Am Beckhof 44, Bielefeld), **16. februāri** plkst. 14:30 dievkalpojums.

MARTINS DUKURS AR OTRO VIETU

Martins Dukurs Pasaules kausa izcīņas posmā Laplaņas trasē izcīnīja otro vietu, kļūstot par jaunu kopyvērtējuma lideri. Otrs Latvijas skeletonists Tomass Du-

tika izcīnīta sestā vieta, līderei zaudējot 0,76 sekundes.

ĶIBERMANA EKIPĀŽAS MEDĀLAS PASAULES KAUSA IZCĪNĀ

Latvijas bobsleja pilota Oskara Ķibermana divnieku ekipāža Pasaules kausa izcīņas ceturtā posmā sacensībās Laplaņas trasē Francijā izcīnīja otro vietu, bet Ralfa Bērziņa pilotētais divnieks ierindojās desmitā vietā. Ķibermanis kopā ar stūmēju Matīsu Mikni pirmajā braucienā ierindojās ceturtajā vietā, otrajā sasniedza labāko laiku braucienā un apsteidza divus konkurentus, pirmoreiz sezonā kāpjot uz goda pjedestala divnieku sacensībās. Otra latviešu ekipāža – Ralfs Bērziņš ar Dāvi Springi – pirmajā braucienā trasē devās ar pirmo numuru un ierindojās augstajā astotajā vietā, bet otrajā braucienā ierindojās 13. vietā, divu braucienu summā ienemot desmito vietu 22. ekipāžu konkurenč un no vācieša Frīdricha atpaliekot 1,02 sekundes.

Ari četrinieku sacensībās Oskars Ķibermanis ar stūmējiem Lauri Kaufmani, Arvi Vilkasti un Matīsu Mikni nobrauca labi un ieguva bronzas medaļas. Ralfs Bērziņš ar stūmējiem Edgaru Nemmi, Dāvi Springi un Edgaru Pirogu ierindojās 13. vietā. Pirmajās divās vietās ierindojās vāciešu Frančesko Frīdricha un Johanna Lochnera vadītie četrinieki. Ķibermanis viņiem zaudēja 0,12, bet Bērziņš – 1,40 sekundes.

KAMANIŅAS Kendija Aparjode

Latvijas kamaniju braucēja Kendija Aparjode Altenbergas trasē Vācijā izcīnīja piekto vietu Pasaules kausa (PK) izcīņas ceturtajā posmā, lai gan pēc pirmā brauciena viņa bija trešajā vietā. Eliza Cauce izcīnīja devīto, Ulla Zirne – 13., bet jaunā kamaniju braucēja Elīna Ieva Vitola – 20. vietu. Aparjode uzvarētajai zaudēja 0,510 sekundes, bet goda pjedestals bija 0,127 sekunžu attālumā. Cauce atpalika 0,601 sekundi, Zirne zaudēja 0,801 sekundi, Vitola atpalika 1,146 sekundes.

BIATLONS

Latvijas biatlonists **Andrejs Rastorgujevs** Vācijas trasē Oberhofā izcīnīja 18. vietu Pasaules kausa ceturtā posmā 10 kilometru sprinta sacensībās.

Oberhofu sacensību dienās bija skāris pamatīgs slapjdraņķis, kā rezultātā sacensības norisinā-

jās pa 2,5 kilometrus garu trasi ar mākslīgo sniegu. Turklat sacensību laikā līnāja. Rastorgujevs distancē devās ar otro numuru, taču jau pirmajā ugunslinijā neaizvēra divus mērķus. Vēl viena kļūda viņam bija otrajā šaušanā. Rastorgujevs uzvarētājam zaudēja vienu minūti un 45,9 sekundes, kas deva 18. vietu. Trasē Andrejam bija 11. atrākais solis.

Latvijas biatlonu izlases vīriešu kvartets Oberhofā 4x7,5 kilometru stafetes sacensībās izmantoja 18 rezerves patronas, mēroja trīs soda aplūs un ierindojās 21. vietā, no uzvarētājiem norvēģiem atpaliekot par septiņām minūtēm un 5,2 sekundēm.

Latvijas sieviešu biatlonu līdere **Baiba Bendika** Oberhofā, Vācijā, nesašāva četrus mērķus un ierindojās 72. vietā 7,5 km sprintā, kas viņai bija vienīgā distance Pasaules kausa sezonas ceturtajā posmā.

NERETNIEKS KVALIFICĒJAS OLIMPISKAJĀM SPĒLĒM

Latvijas spēcīgākais konkūra jātnieks Kristaps Neretnieks ar zirgu *Moon Ray* saglabāja pirmo vietu 6. janvārī publicētajā Starptautiskās Jāšanas sporta federācijas (FEI) regionālajā atlases rangā. Viņš tādējādi oficiāli kvalificējies 2020. gada Tokijas Olimpiiskajām spēlēm. Neretnieks ir pirmais Latvijas jātnieks, kas neatkarīgās Latvijas vēsturē izcīnījis olimpisko celazīmi. Šķēršļu pārvarešanā olimpiiskajās spēlēs startēs 75 jātnieki, bet tikai 15 no viņiem kvalificējās pēc individuāla ranga. Pārējie pretendenti dalību nodrošināja valstu komandu sastāvā. Neretnieks ar *Moon Ray* 2019. gadu noslēdza kā līderis olimpiskās kvalifikācijas C grupā, kur uzskaitīja Austrumeiropas un Centrālāzijas

Dmitrijs Serjogins

Dmitrijs Jurkevičs un Jānis Razgalis, kuŗi bija attiecīgi 13. un 19. vietā. Sieviešu konkurencē 15. poziciju ieņēma Alise Griķe, kura finiša līniju šķērsoja pēc 36 minūtēm.

DAŽOS VĀRDOS

Latvijas bokseris **Mairis Briedis** arī Pasaules Boksa supersērijas (WBS) fināla cīņu pret kubieti Junieru Dortikosu aizvadīs Rīgā, informējuši turnīra organizatori. Fināla cīņa Rīgā risināsies 21. martā.

MAIRIS BRIEDIS

Latvijas futbola valstsvienība Baltijas čempionvienības titulu aizstāvēs 6. jūnijā savā laukumā pret Lietuvu un piecas dienas vēlā izbraukumā pret Igauniju, ziņo Latvijas Futbola federācija (LFF). • Latvijas Futbola federācijas (LFF) sporta direktoram un U-21 izlases galvenajam trenerim **Dainim Kazakevičam** izteikts mutisks piedāvājums pārņemt vīru izlases vadības grožus.

Rīgas Dinamo vārtsargs **Jānis Voris** atzīts par aizvadītās nedēļas Kontinentālās hokeja ligas (KHL) labāko jauno hokejistu, paziņojusi liga.

Europas volejbola konfederācijā nolemts, ka gan Latvijas vīriešu, gan sieviešu izlases šosezon cīnīsies Sudraba līgā, lai gan vīrieši bija pieteikti Zelta līgai. Viņu pretinieki grupas turnīrā būs Griekijas un Luksemburgas volejbolisti, otrajā grupā – Somijas, Azerbaidžānas un Chorvātijas izlases.

Bijušais Latvijas valsts prezidents **Raimonds Vējons** pieteicis savu kandidātūru uz Latvijas Basketbola savienības (LBS) prezidenta amatā krēslu, vēsta LBS. Septembrā beigās par savu kandidātūru paziņoja **Anete Jēkabsone-Žogota**. 13.decembrī LBS saņēma arī oficiālu **Kaspars Ciprusa** pieteikumu prezidenta amatam.

P. Karlsons